

Vyhodnotenie dotazníka k politike súdržnosti 2020+

Počet oslovených respondentov: 81

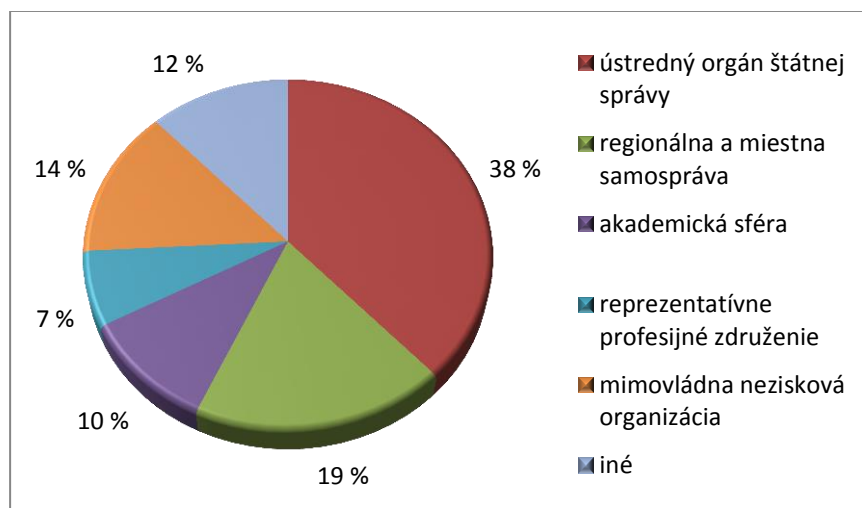
Oblasť pôsobenia respondenta:	
ústredný orgán štátnej správy	29
regionálna a miestna samospráva	11
akademická sféra	7
reprezentatívne profesijné združenie	11
mimovládna nezisková organizácia	15
iné	8

Prijatých odpovedí: 58

Oblasť pôsobenia respondenta:	
ústredný orgán štátnej správy	22
regionálna a miestna samospráva	11
akademická sféra	6
reprezentatívne profesijné združenie	4
mimovládna nezisková organizácia	8
iné	7

Iné - obchodná komora, EZÚS, RRA, príspevková organizácia, občianske združenie, právnická osoba

Oblasť pôsobenia respondentov, ktorí zaslali vyplnený dotazník

A. tematický blok: Základné črty politiky súdržnosti

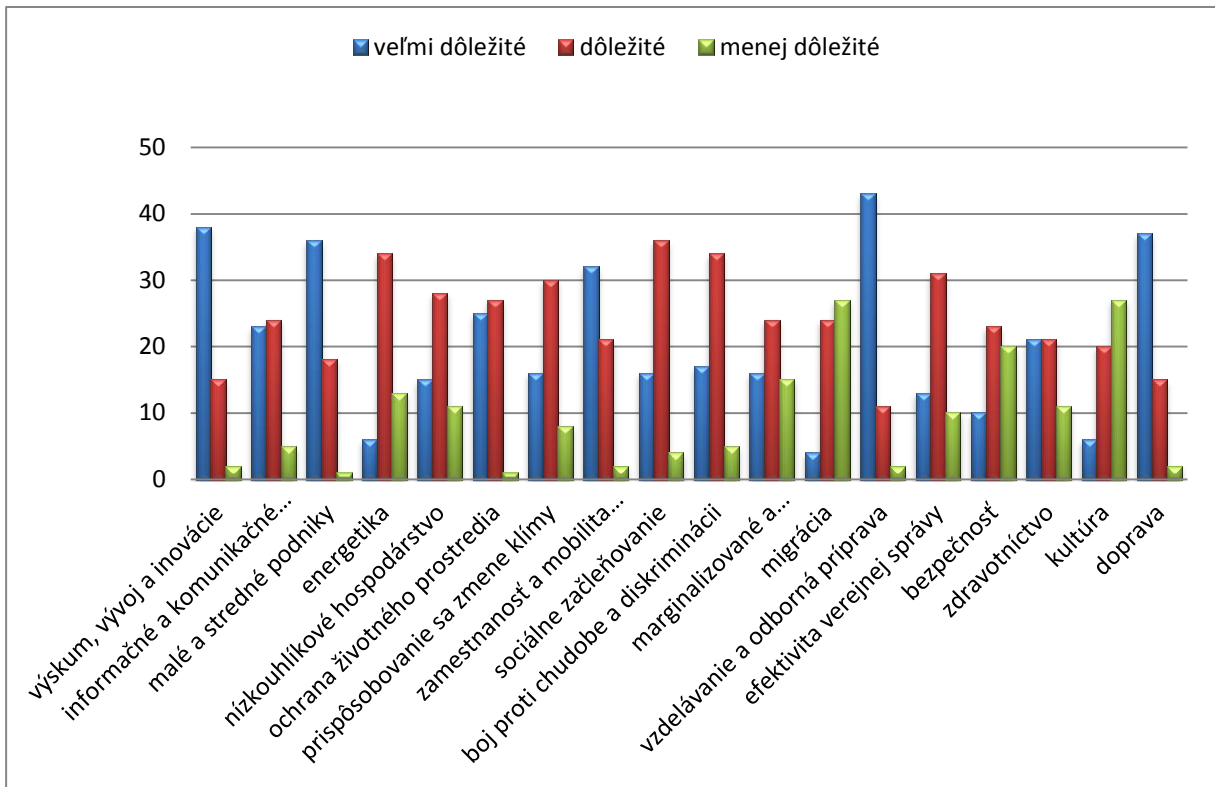
ciele a priority, tematická koncentrácia, forma podpory, geografický rozsah

1. Podpora ktorých oblastí, podľa Vášho názoru, v prípade Slovenska najvýraznejšie prispieva k napĺňaniu hlavných cieľov politiky súdržnosti (t. j. znižovaniu rozdielov medzi úrovňami rozvoja regiónov a podpore rastu a zamestnanosti)? Do ktorých oblastí by mali byť prioritne smerované finančné prostriedky z fondov EÚ po roku 2020?

Počet odpovedí: 57

Oblasti podpory	veľmi dôležité	dôležité	menej dôležité
výskum, vývoj a inovácie	38	15	2
informačné a komunikačné technológie a digitálna agenda	23	24	5
malé a stredné podniky	36	18	1
energetika	6	34	13
nízkouhlíkové hospodárstvo	15	28	11
ochrana životného prostredia	25	27	1
prispôsobovanie sa zmene klímy	16	30	8
zamestnanosť a mobilita pracovnej sily	32	21	2
sociálne začleňovanie	16	36	4
boj proti chudobe a diskriminácii	17	34	5
marginalizované a znevýhodnené skupiny obyvateľstva	16	24	15
migrácia	4	24	27
vzdelávanie a odborná príprava	43	11	2
efektivita verejnej správy	13	31	10
bezpečnosť	10	23	20
zdravotníctvo	21	21	11
kultúra	6	20	27
doprava	37	15	2
iné (uvedte príklad):			

Oblasti podpory

Iné: napr.: poľnohospodárstvo + rozvoj vidieka; cestovný ruch; občianska spoločnosť; komplexné oblasti (kvalita života, regionálny rozvoj); bližšie špecifikované oblasti podpory (nemotorová doprava – verejné cyklotrasy; zamestnanosť mladých absolventov)

2. Považujete stanovenie 11 tematických cieľov¹ (kam môže smerovať podpora z fondov EÚ) na európskej úrovni za dostatočný nástroj na realizáciu kľúčových priorít, ktoré majú najväčší potenciál dosiahnuť ciele politiky súdržnosti EÚ?

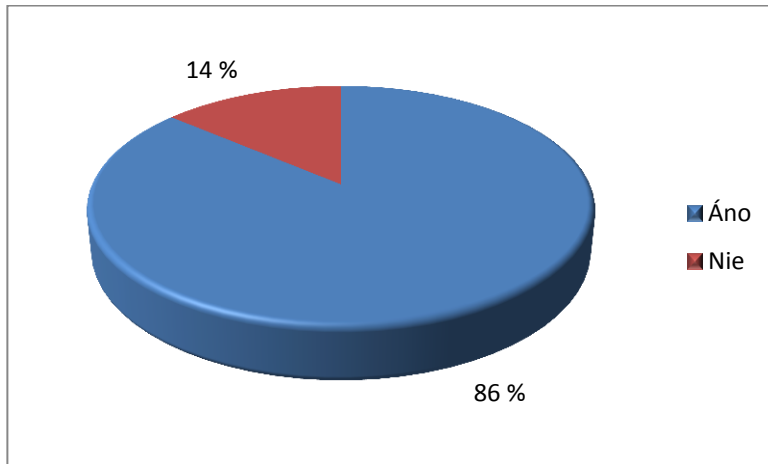
Počet odpovedí: 58

50 respondentov považuje stanovenie 11 tematických cieľov na európskej úrovni za dostatočný nástroj na realizáciu kľúčových priorít

Zvyšní respondenti (**8**) sa vyjadrili negatívne

¹ TC - 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií; 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality; 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF); 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch; 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika; 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov; 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach; 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily; 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii; 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania; 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

11 tematických cieľov – dostatočný nástroj na realizáciu kľúčových priorít?

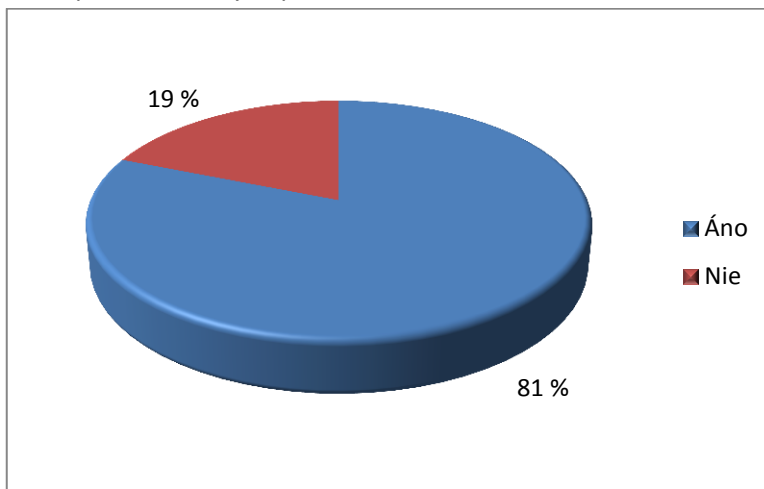

-
3. Akceptovali by ste možnosť zníženia počtu národných priorít tak, aby koncentráciou zdrojov efektívnejšie pomáhali riešiť problémy SR?

Počet odpovedí: 58

Väčšina respondentov (47) akceptovala možnosť zníženia počtu národných priorít
Ostatní respondenti (11) túto možnosť neakceptovali

Znížiť počet národných priorít?

-
4. Považujete za vhodné na úrovni EÚ po roku 2020 vynechať niektoré oblasti podpory zo stanovených 11 tematických cieľov (TC)?

Počet odpovedí: 54

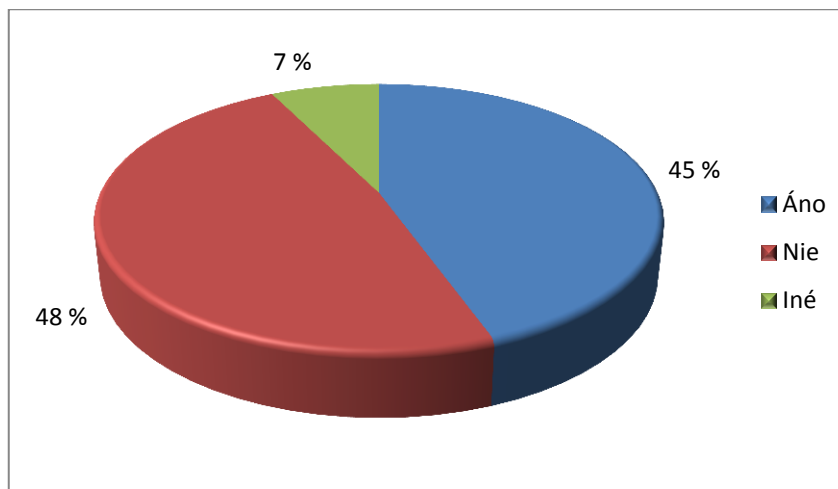
24 respondentov považujete za vhodné na úrovni EÚ po roku 2020 vynechať niektoré oblasti podpory zo stanovených 11 tematických cieľov,

- najčastejšie bolo navrhované vypustiť TC 11

Naopak, 26 respondentov s týmto návrhom nesúhlasí

Iné názory: 4 (napr. prepojiť ciele s Agendou 2030 OSN; k existujúcim cieľom pridať podporu verejného zdravia a zdravia obyvateľstva; obmena cieľov je prirodzená - ciele majú reflektovať meniacu sa spoločenskú a ekonomickú realitu; združiť oblasti podpory do nižšieho počtu priorít)

Vynechať na úrovni EÚ po roku 2020 niektoré zo súčasných 11 TC?

Vybrané myšlienky:

- podpora zamestnanosti v mieste bydliska v menej rozvinutých regiónoch
- zúženie tematických okruhov pre podporu – koncentrácia zdrojov do menej rozvinutých oblastí by mohla priniesť efektívnejšie riešenie problémov
- sústrediť sa na tie ciele, ktoré majú najväčší potenciál podporiť tvorbu pracovných miest, konkurencieschopnosť, zlepšiť kvalitu života v regiónoch
- výber cieľov by mal byť limitovaný

---

5. Ako hodnotíte zosúladenie tematických cieľov stanovených na úrovni EÚ s rozvojovými potrebami slovenských regiónov, ktoré prebehlo počas prípravy programového obdobia 2014-2020? Vidíte priestor na zefektívnenie tohto procesu po roku 2020? Ak áno, prosím uveďte konkrétny príklad (napr. intenzívnejšie zapojenie regionálnych aktérov do procesu prípravy programového obdobia po roku 2020, väčší dôraz na územné špecifiká podložené odbornými analýzami,...).

Počet odpovedí: 49

Veľká väčšina respondentov (46) vidí priestor na zefektívnenie procesu zosúladenia tematických cieľov stanovených na úrovni EÚ s rozvojovými potrebami slovenských regiónov.

Iné názory : **3** (napr. koncentrácia podpory na menej cieľov; podpora cestovného ruchu; riešiť kľúčové problémy v regióne prierezo)vo)

Vybrané myšlienky:

- viac zapojiť regióny (regionálnych aktérov) do prípravy nového programového obdobia
- potreba definovať národné a regionálne priority na základe kvalitných odborných analýz
- väčší dôraz na územné špecifiká
- národné stratégie, koncepcie prepojiť s regionálnymi
- chýba dlhodobá vízia/stratégia rozvoja SR
- širšie uplatnenie partnerstva
- pri príprave nového programového obdobia najprv zdefinovať reálne potreby, ale i potenciál regiónu, ktoré vďaka investíciám z fondov EÚ môžu napredovať
- väčšia flexibilita – vyčleniť časť zdrojov na špecifické rozvojové potreby regiónov aj nad rámec tematických cieľov EÚ

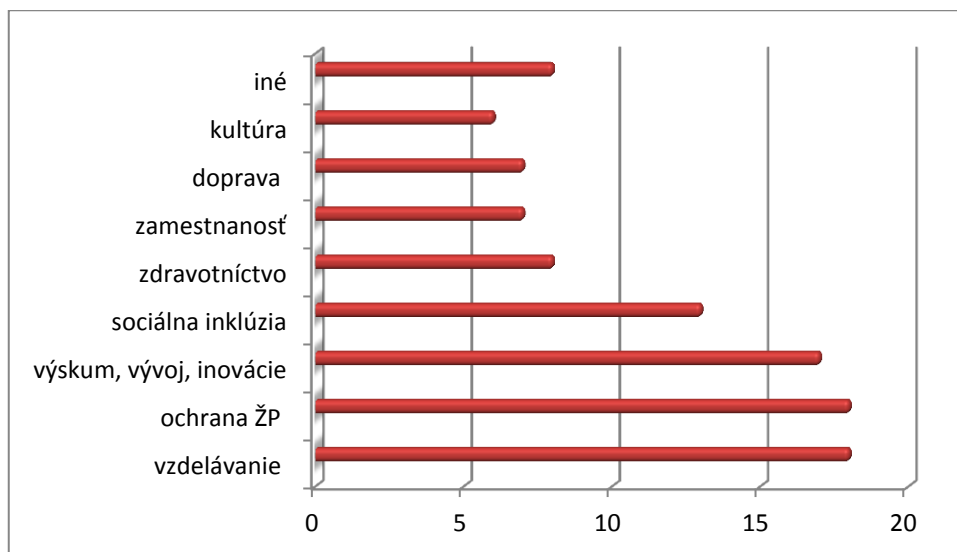
6. V ktorých oblastiach podpory by sa mali prednostne uplatňovať granty (nenávratná forma pomoci)?

Počet odpovedí: 56

- vzdelávanie (18)
- ochrana ŽP (18)
- výskum, vývoj, inovácie (17)
- sociálna inklúzia (13)
- zdravotníctvo (8)
- zamestnanosť (7)
- doprava (7)
- kultúra (6)
- iné (podpora MSP, digitalizácia, IKT, rozvoj vidieka, cestovný ruch, základná infraštruktúra, bezpečnosť, sociálne služby, regionálny/lokálny manažment)

Poznámka: V odpovedi od jedného respondenta boli uvedené viaceré oblasti.

Oblasti uplatňovania grantov (nenávratná forma pomoci)

Vybrané myšlienky:

Granty by mali byť prioritne poskytované:

- pre verejný a neziskový sektor, nekomerčné subjekty, rovnako vo väčšej miere by mali byť poskytované pre menej rozvinuté regióny
- tam, kde nedefinujú trh
- v oblastiach, ktoré sú závislé na spolufinancovaní z verejných zdrojov
- v oblastiach, kde výsledky majú celospoločenský dopad (riešia celospoločenské potreby)
- v oblastiach, ktoré netvorí zisk
- v oblastiach, ktoré sú predmetom verejného záujmu
- pri aktivitách, ktoré negenerujú ekonomické benefity alebo majú vyšší celospoločenský prínos

---

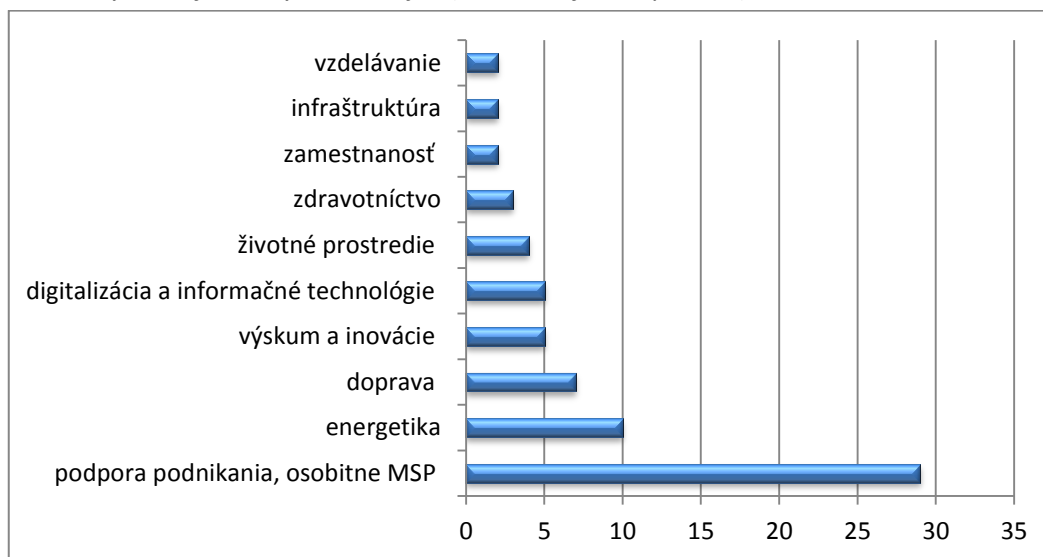
7. V akých oblastiach podpory by bolo využitie finančných nástrojov (návrtná forma pomoci - úvery, záruky, kapitálová forma pomoci) efektívnejšie?

Počet odpovedí: 55

- podpora podnikania, osobitne MSP (29)
- energetika (10)
- doprava (7)
- výskum a inovácie (5)
- digitalizácia a informačné technológie (5)
- životné prostredie (4)
- zdravotníctvo (3)
- zamestnanosť (2)
- infraštruktúra (2)
- vzdelávanie, školenia, celoživotné vzdelávanie (2)

Poznámka: V odpovedi od jedného respondenta boli uvedené viaceré oblasti.

Oblasti využitia finančných nástrojov (návrtná forma pomoci)

Vybrané myšlienky:

Návratnú formu využívať najmä:

- v súkromnom (privátnom) sektore
- v oblastiach, ktoré majú potenciál rýchleho rastu
- projekty generujúce príjem
- vyskytol sa aj názor uplatňovať túto formu pomoci vo viac rozvinutých regiónoch a prechodných regiónoch

8. Niekedy poskytnutie malého grantu umožní realizovať zvyšnú časť projektu návratnou formou (úver a pod). Aký máte názor na možnosť kombinácie grantov a finančných nástrojov v rámci jedného projektu?

Počet odpovedí: 57

Drvivá väčšina (**52**) súhlasí a pozitívne hodnotí možnosť kombinovať granty a finančné nástroje v rámci jedného projektu.

Iné názory: **5** (napr. uvedená možnosť je málo odskúšaná, záleží od konkrétnej situácie, ako aj od veľkosti projektu)

Vybrané myšlienky:

- nesmie to zvýšiť administratívnu náročnosť
- takáto kombinácia je vhodnejšia pre privátne subjekty (predovšetkým MSP)
- kombinácia je podmienená zjednodušením a harmonizáciou legislatívnych pravidiel pre fondy EÚ
- je to vhodný motivačný nástroj pre lepšie dosahovanie výsledkov

---

9. Súčasná štruktúra pravidiel politiky súdržnosti EÚ je založená na troch kategóriách regiónov (rozvinutejšie regióny, prechodné regióny a menej rozvinuté regióny), pričom pre každú kategóriu legislatíva EÚ stanovuje iné podmienky (maximálna miera spolufinancovania, povinná tematická koncentrácia, atď.). Mali by sa po roku 2020 upraviť rozdiely v stanovených podmienkach pre jednotlivé kategórie regiónov? Ak áno, uveďte príklad.

Počet odpovedí: 52

26 respondentov súhlasí s možnosťou upraviť po roku 2020 rozdiely v stanovených podmienkach pre jednotlivé kategórie regiónov

Príklady:

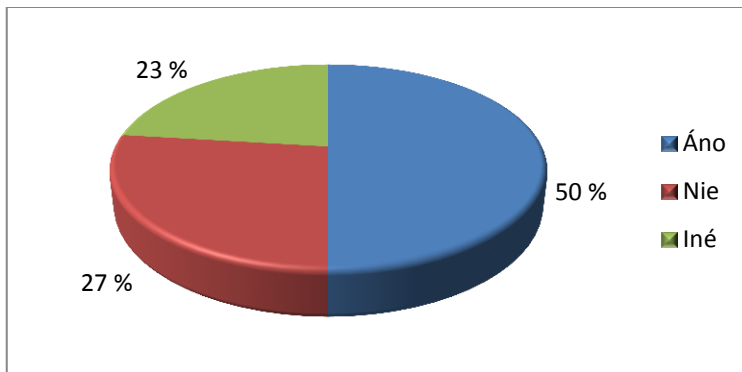
- upraviť ukazovatele, podľa ktorých sa regióny kategorizujú (nebrať do úvahy len HDP, doplniť aj iné ukazovatele)
- viacero respondentov navrhlo venovať osobitnú pozornosť - subregiónom – najmenej rozvinutým okresom
- regionálna politika by mala rešpektovať koncepciu prirodzene existujúcich regiónov

14 respondentov nesúhlasí

Iné názory (**12**) - (napr. uvedená úprava si vyžaduje podrobné analýzy, zjednodušiť názvy kategórií regiónov, regióny nekategorizovať, miera spolufinancovania by mala byť závislá od typu podporovanej aktivity a nie od typu regiónu)

Upraviť rozdiely v stanovených podmienkach pre jednotlivé kategórie regiónov?

10. Mala by byť politika súdržnosti EÚ naďalej zameraná na podporu všetkých regiónov EÚ, alebo by mala byť ohraničená iba na podporu menej rozvinutých regiónov, príp. prechodných?

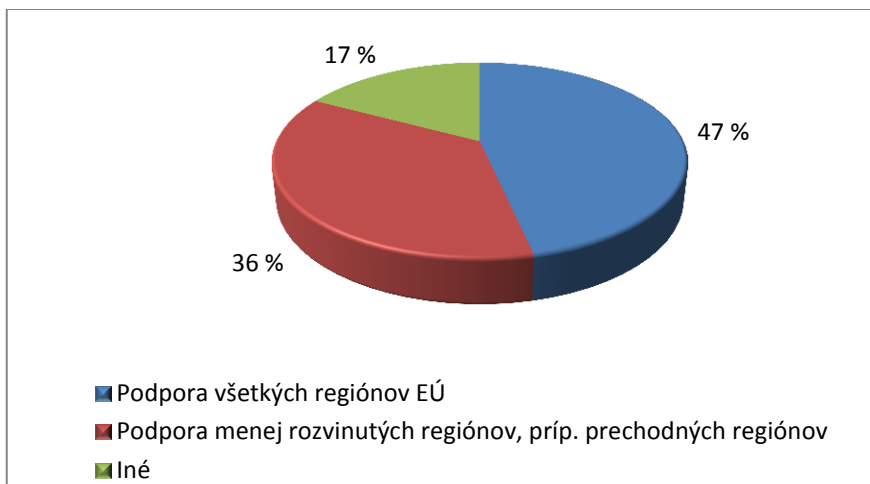
Počet odpovedí: 58

Podpora všetkých regiónov EÚ: **27**

Podpora menej rozvinutých regiónov, príp. prechodných regiónov: **21**

Iné názory: **10**

Podporovať všetky regióny alebo iba menej rozvinuté?

Aj v rámci možnosti „iné“ väčšina respondentov sa priklonila k možnosti podpory všetkých regiónov EÚ za určitých podmienok, napr. :

- podpora do menej rozvinutých regiónov vo väčšom objeme
- podpora vybraných oblastí vo viac rozvinutých regiónoch
- zachovanie rozdielnej úrovne maximálnej výšky spolufinancovania pre jednotlivé kategórie regiónov

11. V podmienkach Slovenskej republiky podpora smerovaná do rozvinutejších regiónov² umožňuje prenos rozvojového potenciálu aj do menej rozvinutých regiónov (napr. v oblasti vedy a výskumu, infraštruktúry, rozvoja ľudského kapitálu). Ako vnímate pridanú hodnotu implementácie politiky súdržnosti v rozvinutejších regiónoch? Ako môže podpora rozvinutejších regiónov v rámci eurofondov pomôcť tým menej rozvinutým?

Počet odpovedí: 54

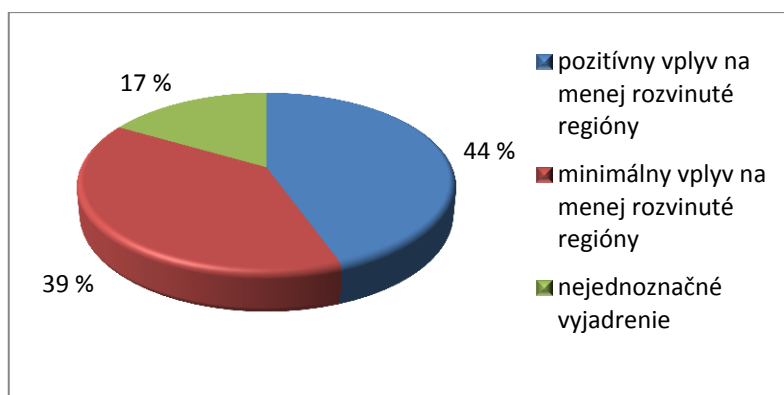
24 respondentov vníma pozitívne pridanú hodnotu implementácie politiky súdržnosti v rozvinutejších regiónoch pričom uviedli, že podpora viac rozvinutých regiónov môže menej rozvinutým regiónom pomôcť napr. nasledovne:

- distribúcia dobrých skúseností, transfer poznatkov, vedomostí do menej rozvinutých regiónov
- spoločné aktivity, spolupráca, partnerstvo
- vznik synergických efektov
- viac rozvinuté regióny poskytujú infraštruktúru aj pre menej rozvinuté regióny, napr. vzdelávacia infraštruktúra (internáty, VŠ a pod.)
- podpora vedy, výskumu, inovácií a vzdelávania

Ďalšia časť respondentov (21) nevníma pridanú hodnotu implementácie politiky súdržnosti v rozvinutejších regiónoch pre menej rozvinuté regióny.

Ostatní respondenti (9) sa k uvedenej otázke nevyjadrili jednoznačne.

Vplyv podpory viac rozvinutých regiónov na menej rozvinuté

12. Mal by zostať HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily (v zmysle „berlínskej metodológie“) aj naďalej hlavným ukazovateľom na meranie rozvoja jednotlivých regiónov v EÚ?

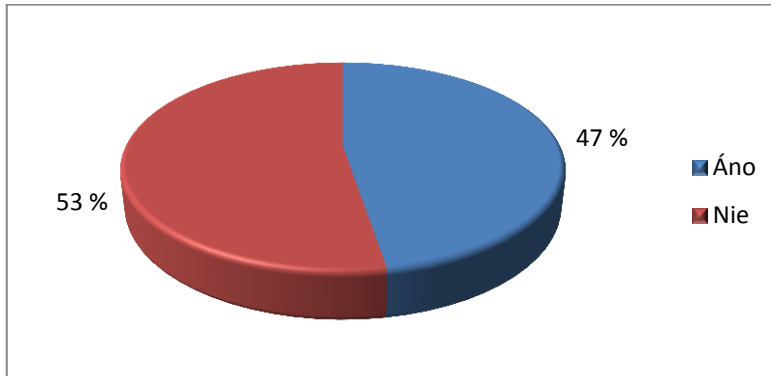
Počet odpovedí: 57

27 respondentov považuje HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily za dostatočný ukazovateľ na meranie rozvoja jednotlivých regiónov v EÚ

² V podmienkach SR do kategórie rozvinutejších regiónov spadajú BSK, ostatné kraje SR sú klasifikované ako menej rozvinuté.

Viacerí respondenti (**30**), ktorí vyznačili odpoveď „nie“ uviedli, že by bolo vhodné doplniť k HDP aj iné ukazovatele, ktoré by zohľadňovali najmä sociálne aspekty života v regióne, ale aj napr. demografické a environmentálne, prípadne zaviesť komplexný ukazovateľ hodnotenia kvality života v regióne.

HDP na obyvateľa ako hlavný ukazovateľ na meranie rozvoja regiónov v EÚ

Ak si myslíte, že v rámci otázok tohto bloku nie je zachytený nejaký dôležitý aspekt danej témy, na ktorý je potrebné poukázať, prosíme uveďte ho stručne sem:

Vybrané myšlienky:

- k HDP je potrebné postupne zaviesť aj ďalšie komplexné indexy hodnotenia ako napr. Index národného šťastia a pod.
- mimoriadna pomoc zaostalým regiónom
- potrebné je explicitnejšie reflektovať otázky migrácie (internej i externej) týkajúce sa členských krajín EÚ i Únie ako celku – je nevyhnutné podporiť politiku zamestnanosti zabezpečujúcu výraznejší nárast miezd v tých krajinách, ktoré čelia vyľudňovaniu z dôvodu migrácie za prácou (interná migrácia, v rámci EÚ)
- potrebné v rámci politiky súdržnosti EÚ (jej tematických cieľov) explicitne vymedziť podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka (nestačí v rámci TO3)
- HDP nehovorí nič o tom, aký osov z ekonomickej činnosti realizovanej v danej priestorovej jednotke majú rezidenti danej priestorovej jednotky, na druhej strane HNP zasa vypovedá len o tom, aké zdroje získavajú rezidenti danej priestorovej jednotky z ekonomickej aktivity, ktorá nemusí byť viazaná na danú priestorovú jednotku; ani jeden z týchto indikátorov nezohľadňuje náklady na život v danom mieste. Ak by sme chceli byť pokiaľ čo možno najobjektívnejší, mali by sme komparovať mediánovú mzdu s priemernou cenovou hladinou v danej priestorovej jednotke (využiť napríklad indikátor reálnej mzdy, ktorá vyjadruje množstvo tovarov, ktoré si môže pracovník v danom časo-priestorovom kontexte za svoju mzdu kúpiť). V ideálnom prípade by sme mohli porovnávať príjmy obyvateľstva so základnými výdavkami na bežný život (štruktúrou spotrebného koša).
- problémom sa javí byť aj samotná definícia regiónov cez nomenklatúru NUTS; tieto umelo definované jednotky totiž nereflektujú prirodzene existujúce priestorovo-funkčné väzby v danom teritóriu; pri regionálnej politike EÚ by sa malo vychádzať z koncepcie prirodzene existujúcich regiónov (regióny, ktoré reálne existujú a nie sú len na papieri – spravidla

nesprávne delimitované riadiacimi autoritami – koncept funkčných mestských regiónov, ang. functional urban areas)

- chýba stratégia rozvoja SR, až potom môžeme presadzovať naše záujmy v EÚ (keď ich poznáme) a nakoniec najväčší problém je v implementácii jednotlivých programov - čo nemá nič spoločné s rozvojom tejto krajiny
- k otázke č. 12 (HDP): V dokumentoch OECD a v niektorých ČŠ (napr. Fínsko) pracujú s ukazovateľom "Kvalita života" - ako tzv. "kompozitným indikátorom", ktorý výstižnejšie odzrkadľuje rozvoj. Považujeme ho za lepší prístup. HDP ako ukazovateľ maskuje regionálne rozdiely
- mať HDP ako jediný ukazovateľ môže byť pre SR riziko (otvorená, takmer jednodvetvová ekonomika, príliš závislá od ekonomických cyklov), možno by bolo vhodné, aby boli tie ukazovatele 2-3, menej podliehajúce prílišným výkyvom. Ak by bola možnosť využívať aj iný indikátor ako HDP, ako napr. počet obyvateľov žijúcich v danom regióne na základe trvalého bydliska v komparácii s HDP v danom regióne, bolo by to vhodné, lebo by to mohlo reálne viac spresniť, aká je produkcia v danom regióne.
- je potrebné zosúladiť priority politiky súdržnosti s vnútroštátnou implementáciou agendy 2030
- je potrebné zvážiť expertný návrh objektívnejšieho kritéria na hodnotenie rozvinutosti regiónu, napr. hodnota kritéria je pre Bratislavský kraj vysoká, pričom jeho vysoká hodnota nekorešponduje s infraštruktúrou, ktorá sa na území BSK nachádza – stav nemocníc, škôl, cestnej siete a pod.
- v rámci každého operačného programu by mala byť časť finančných prostriedkov vyčlenená na národné špecifiká ("menej Bruselu"), pri zachovaní základných princípov ako dodržanie pravidiel hospodárskej súťaže, zreteľ na trvalú udržateľnosť, ochrana ŽP a pod, pri špecifikácii cieľov na úrovni EÚ nie je možné v dostatočnej miere zohľadniť špecifiká potrieb jednotlivých členských krajín - ony samé vedia najlepšie, čo je potrebné podporiť

Závery k tematickému bloku A:

- oblasti, do ktorých by mali byť prioritne smerované prostriedky z fondov EÚ sú: vzdelávanie a odborná príprava; výskum, vývoj a inovácie; doprava; malé a stredné podniky, zamestnanosť a mobilita pracovnej sily
- v súvislosti s podporou zamestnanosti sa viackrát objavila myšlienka, že primárne treba podporovať vytváranie pracovných miest v regiónoch
- pre efektívnejšie využívanie prostriedkov z fondov EÚ by mala byť podpora koncentrovaná do menšieho počtu priorít/cieľov
- veľmi dôležitý je výber tematických cieľov a priorít, ktoré majú byť podporované; ich výber by mal byť podložený kvalitnými odbornými analýzami
- do procesu stanovenia tematického smerovania podpory by mali byť viac zapojené regióny/regionálni aktéri
- dôležité praktické (reálne) uplatnenie partnerstva vo všetkých procesoch - od prípravy programového obdobia až po implementáciu
- potreba väčšej flexibility – vyčleniť časť zdrojov na špecifické rozvojové potreby regiónov

- nenávratnou formou pomoci (granty) by mali byť podporené: veda, výskum, vývoj, inovácie; vzdelávanie; ochrana životného prostredia; sociálne veci (inklúzia); zdravotníctvo; kultúra
- granty prioritne poskytovať pre verejný a neziskový sektor v menej rozvinutých regiónoch; v oblastiach, ktoré majú celospoločenský prínos
- v oblastiach, ako je podpora podnikania, osobitne MSP, energetika, doprava, digitalizácia a IKT by mohlo byť efektívnejšie využitie návratnej formy pomoci (úvery, záruky...)
- návratnú formu pomoci využívať najmä v súkromnom (privátnom) sektore; v oblastiach, ktoré majú potenciál rýchleho rastu a pri projektoch generujúcich zisk
- pozitívny efekt predstavuje kombinácia grantov a finančných nástrojov a viaczdrojové financovanie. Dôležité je pri tom, aby takáto kombinácia nezvyšovala administratívnu náročnosť
- politika súdržnosti by mala byť zameraná na podporu všetkých regiónov, pričom intenzívnejšie by mali byť podporované menej rozvinuté regióny
- smerovanie podpory aj do viacrozvinutých regiónov môže napomôcť aj menej rozvinutým regiónom, napr. spôsobenie synergických efektov, distribúcia dobrých skúseností, transfer poznatkov, vedomostí a pod.
- pre lepšie hodnotenie stavu rozvoja regiónu by bolo vhodné doplniť k HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, aj iné ukazovatele, ktoré by zohľadňovali najmä sociálne, ale aj demografické a environmentálne aspekty života v regióne

B. tematický blok: Územné zameranie politiky súdržnosti

integrované nástroje územného rozvoja, mestská politika, Európska územná spolupráca

13. Považujete za efektívnejšiu formu podpory regionálneho rozvoja využitie integrovaných nástrojov územného rozvoja (t. j. integrovaná podpora na základe multi-sektorových stratégií pre určité územie, napr. VÚC alebo mesto) alebo sektorový prístup (t. j. podpora na základe celonárodných sektorových stratégií)?

Počet odpovedí: 58

Podporu regionálneho rozvoja s využitím integrovaných nástrojov územného rozvoja preferuje **32** respondentov

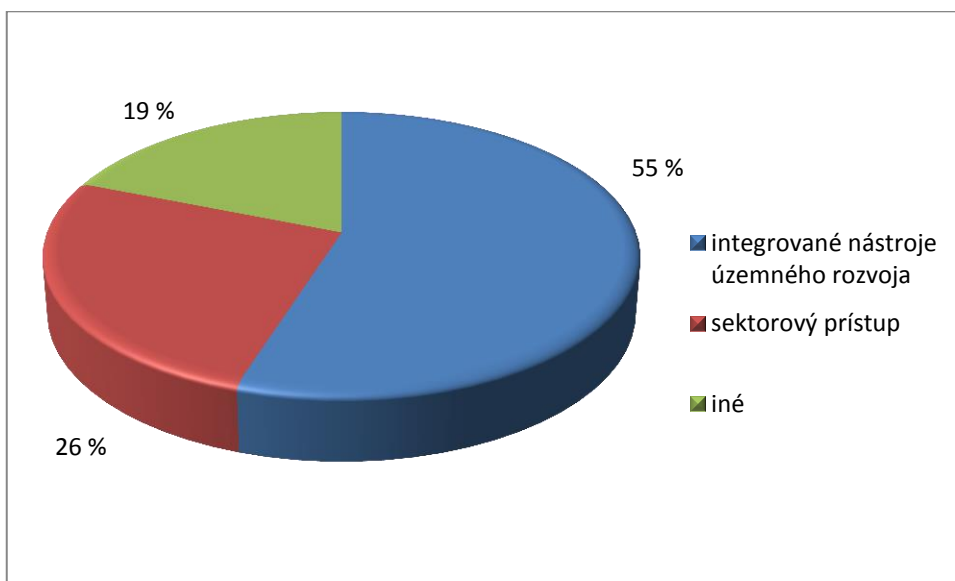
- najpresnejšie reflektujú potreby jednotlivých územných jednotiek
- integrované nástroje územného rozvoja predstavujú vhodnejšiu formu pre komplexný územný rozvoj

15 respondentov sa vyjadrilo za sektorový prístup

- potreba tvorby sektorových stratégií na celonárodnej úrovni a využitie integrovaných nástrojov územného rozvoja na regionálnej úrovni
- vytvorenie koncepcnej stratégie SR (zadefinovanie rizikových a nevyhovujúcich oblastí; oblastí, ktoré dokáže podporiť štátny rozpočet, následne ponechanie ostatných oblastí ako snahu o získanie podpory)

iné názory – **11** (napr. najsť spoločný prienik medzi sektorovými a regionálnymi prístupmi; vymedziť územný prístup podľa okruhu riešenej problematiky, resp. rozlišovať formu podpory podľa jej zamerania; kompletne zmeniť prístupy v uplatňovaní integrovaných nástrojov územného rozvoja a decentralizovať nástroje územného rozvoja; zabezpečiť dostatočné administratívne kapacity na nižších úrovniach)

Efektívne formy podpory regionálneho rozvoja

14. Aké sú Vaše doterajšie skúsenosti s územnými nástrojmi, ktoré boli zavedené pre EŠIF v programovom období 2014 - 2020 (t. j. Integrované územné investície (ITI), udržateľný mestský rozvoj a Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD))? S akými prekážkami ste sa stretli pri využívaní týchto nástrojov (legislatívne prekážky alebo implementačné problémy)?

Počet odpovedí: 46

17 respondentov má pozitívne skúsenosti s územnými nástrojmi

Vybrané myšlienky:

- pri Regionálnych integrovaných územných stratégiách samosprávnych krajov a krajských miest je pozitívom jednoznačná možnosť nastavovania, implementácie a využívania strategických, systémových a komplexných územných rozhodnutí
- územné nástroje môžu tvoriť významnú úlohu pre podmienky udržateľného rozvoja miest a obcí. Respondenti odporúčajú, aby sa podmienky definovali v rámci tzv. „blending systému“, na základe ktorého sa zabezpečí kombinácia zdrojov z rôznych operačných programov, alebo aby sa v lepšom prípade pre komplexné projekty a integrované územné investície určil osobitný operačný program
- CLLD je považovaný za veľmi vhodný nástroj. Napriek tomu, že aktéri v území sa ešte stále len zoznamujú s jeho zavádzaním, má potenciál, aby mohol byť využívaný aj v mestskom, resp. mestsko-vidieckom prostredí
- vhodné podmienky pre udržateľný rozvoj miest a obcí.

4 respondenti uviedli negatívne skúsenosti:

- pri príprave RIUS/UMR RO IROP neposkytol vhodné nástroje a postupy
- v rámci CLLD bola nefungujúca medzirezortná koordinácia a neefektívny systém implementácie
- metodologické problémy - metodické príručky pre ITI, IPRÚ ((udržateľný mestský rozvoj) a CLLD
- v rámci prípravy územných nástrojov, bola meškajúca podpora v aplikácii čl. 7 EFRR, kedy bolo vydané usmernenie zo strany EK takmer dva roky po prijatí základnej legislatívy, nejednotné a absentujúce pravidlá prípravy ITI a za absolútne zlyhanie je považované CLLD, ktoré nie je aplikovateľné na celé územie SR

Naproti tomu, 25 respondentov nemá reálne skúsenosti s integrovanými územnými nástrojmi:

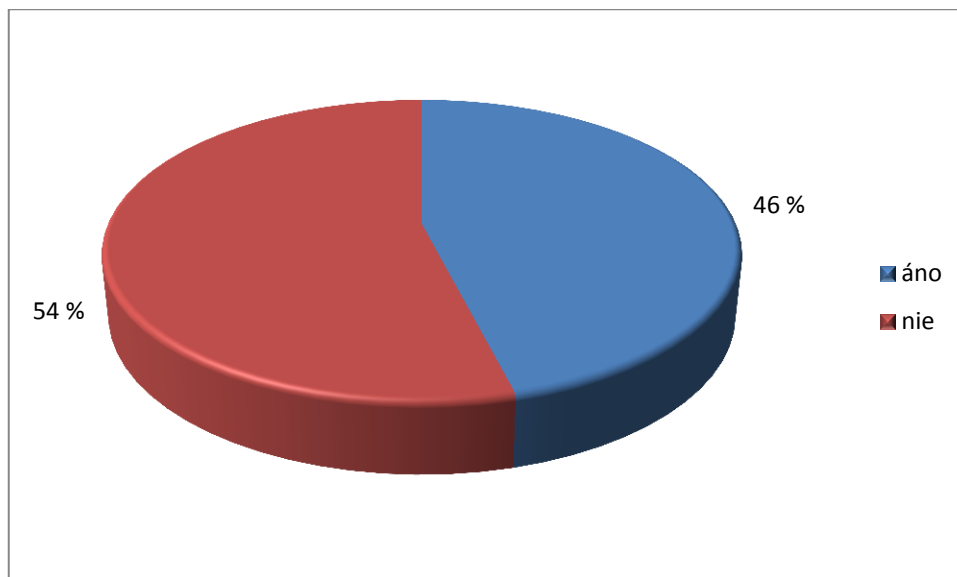
- reálne integrované nástroje/integrovaný prístup na Slovensku nebol zatiaľ dostatočne aplikovaný

Oblasti na zlepšenie:

- implementačné prekážky z časového hľadiska sú viditeľné najmä vo verejnom obstarávaní
- komplikované a administratívne náročné podávanie žiadostí, zdĺhavý schvaľovací proces, nepružná implementácia. Ďalej existujú legislatívne prekážky (nejednotná legislatíva, časté zmeny internej legislatívy, usmernení, príručiek), vysoká administratívna náročnosť, z ich pohľadu sú ITI komplikované a ich výsledný efekt je nízky.
- negatívne skúsenosti z prípravy riadiacej dokumentácie, nastavenia zodpovedností
- ignorovanie regionálnych špecifik
- nedostatok priestoru pre definovanie priorít spôsobom bottom-up

- realizácia integrovaných územných investícií v podmienkach SR, vzhľadom k možnosti investovania obmedzených zdrojov na obmedzené priority, nezohľadňuje skutočné rozvojové potreby územia.

Skúsenosti s územnými nástrojmi

15. Bolo by pre hospodársky, sociálny a územný rozvoj Slovenska prínosom, ak by využívanie integrovaných nástrojov územného rozvoja bolo v období po roku 2020 posilnené, prípadne pre všetky členské štáty EÚ stanovené ako povinnosť?

Počet odpovedí: 56

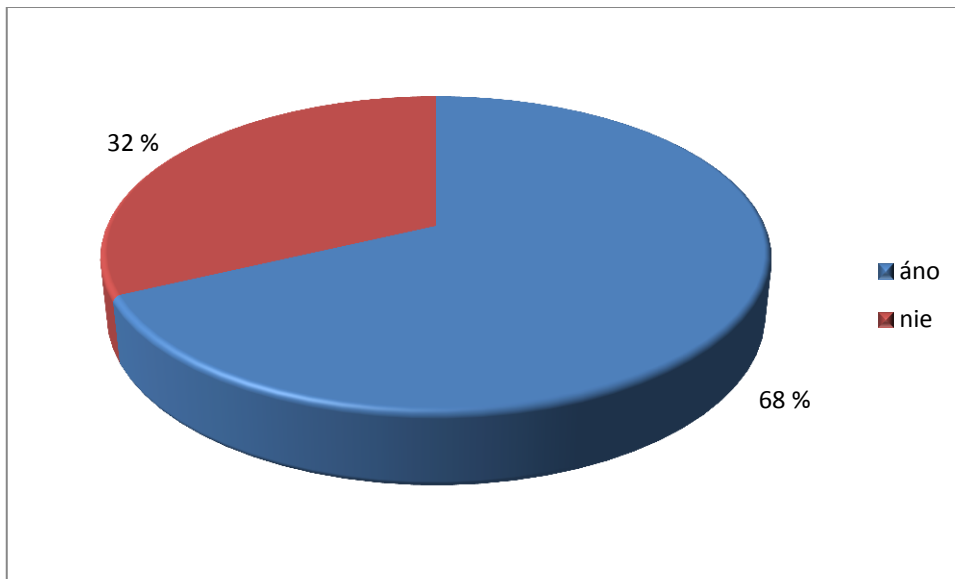
Väčšina respondentov (**38**) sa vyjadrila za posilnenie integrovaných nástrojov územného rozvoja po roku 2020. Je však potrebné vytvoriť vhodné zázemie pre využitie týchto nástrojov.

18 respondentov odpovedalo negatívne

Vybrané myšlienky:

- potreba zavedenia povinnosti využívať integrované nástroje územného rozvoja pre všetky členské štáty EÚ sa javí ako otázna
- posilnenie úlohy monitorovania, kontroly a hodnotenia úspešnosti integrovaných nástrojov zo strany štátnych a európskych autorít
- väčšia flexibilita pri využití integrovaných nástrojov územného rozvoja
- väčšia podpora ITI vo všetkých členských krajinách EÚ aj po roku 2020, len v prípade zhodnotenia úspešnosti integrovaných územných investícií v súčasnom programovom období
- potreba vypracovania akčného plánu pre riešenie štrukturálnych problémov v regiónoch, ktorý by definoval vhodné opatrenia na ich elimináciu

16. **Mestá sú motorom rozvoja v EÚ. Napriek veľkej sídelnej rôznorodosti členských krajín EÚ, mestá spravidla tvoria najrozvinutejšie časti regiónov; koncentrujú ekonomickú aktivitu, územný potenciál, zároveň aj výzvy (environmentálne, sociálne atď.) spojené so zhustenou ľudskou činnosťou. Vidíte opodstatnenosť v osobitnom prístupe týkajúcom sa podpory miest resp. mestských funkčných oblastí (t. j. spádové obslužné územie mesta) v rámci politiky súdržnosti EÚ? Ak áno, uveďte, prečo by mala byť mestám (mestským funkčným oblastiam) venovaná osobitná pozornosť.**

Počet odpovedí: 49

Jednoznačnú podporu v osobitnom prístupe pre mestá podporilo **39** respondentov

Vybrané myšlienky:

- mestá koncentrujú vyššiu ekonomickú aktivitu, vedia lepšie zabezpečiť obslužnosť pre spádové územia, ale disponujú nevyužitým rozvojovým potenciálom
- osobitnú pozornosť treba venovať oblastiam špecifickým pre mestá
- cieľom podpory miest by mala byť najmä stimulácia pozitívneho spill-over efektu smerom do spádového územia
- na rozvoj príslušných regiónov je potrebné pozerať cez rozvoj spádových obslužných oblastí väčších miest (mestských funkčných regiónov), pretože výrazne ovplyvňujú prevažnú časť populácie v takmer všetkých sledovaných oblastiach života
- je žiaduca osobitná podpora viacerých významných miest na úrovni kraja. Podpora iba krajských miest nie je dostatočná - sú veľké rozdiely vo veľkosti stanoveného územia a počte obyvateľov krajských miest. Niektoré väčšie mestá, prípadne súmestia, sú vylúčené z podpory, hoci svojím významom konkurujú niektorým krajským mestám. Rovnako by malo význam vytvoriť implementačné štruktúry na úrovni samosprávneho kraja, kde by mali svoje zastúpenie aj významnejšie mestá.
- podpora miest musí vychádzať z dôkladnej analýzy pre konkrétne mesto a jeho väzby na okolitý región
- je dôležité zohľadniť špecifiká slovenskej sídelnej a priestorovej štruktúry

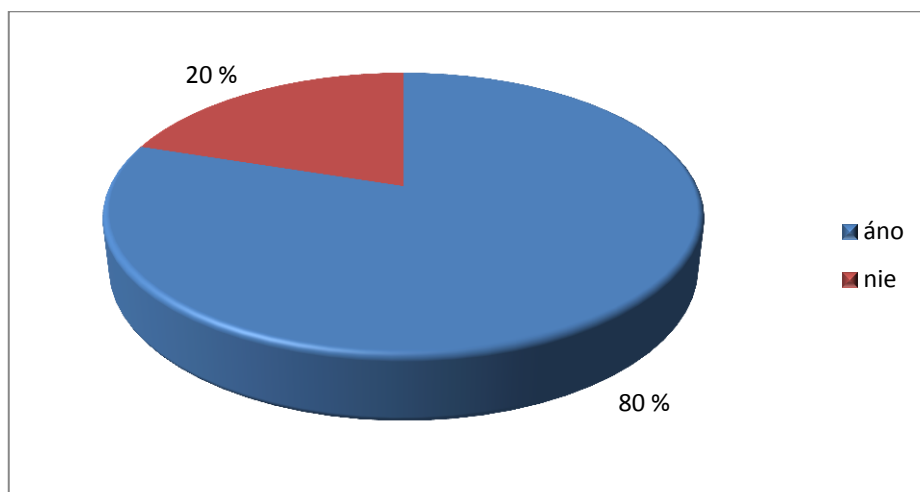
- respondenti navrhujú na národnej úrovni vyriešiť otázku pobytu obyvateľov (trvalý vs. prechodný pobyt)
- je potrebné posilniť najmä infraštruktúru a verejné služby; posilnenie kapacít v administratíve; zabezpečenie sociálnej inklúzie; doprava a ochrana životného prostredia; výskum, vývoj a školstvo

S osobitnou podporou pre mestá sa nestotožňuje **10** respondentov

Vybrané myšlienky:

- v regiónoch, resp. v krajoch, kde prevažujú obce, sa treba zamerať práve opačne nie na mestá, ale na vidiecke oblasti
- pozornosť je potrebné venovať všetkým typom územia pri dodržiavaní zásady primeranosti s osobitnými opatreniami pre konkrétne regióny, resp. osobitnými formami pomoci (brať do úvahy špecifiká regiónov)

Osobitný prístup podpory miest

- 17. Aké sú Vaše doterajšie skúsenosti s projektmi/programami Európskej územnej spolupráce (cezhraničnej/medziregionálnej/nadnárodnej)? V čom vidíte pridanú hodnotu EÚS? Kde a v čom vidíte priestor na zlepšenie EÚS v budúcom programovom období? Napr. v posilnení spolupráce, ktorá reálne prispeje k odstráneniu cezhraničných bariér (ekonomických, sociálnych atď.).**

Počet odpovedí: 51

33 respondentov vníma pozitívne programy Európskej územnej spolupráce, najmä v oblasti cezhraničnej spolupráce.

Vybrané myšlienky:

- kľúčovými benefitmi programov sú hlavne zlepšovanie vzájomných vzťahov, vytváranie neformálnych partnerstiev, spoločné cezhraničné stratégie, plány a aktivity, odstraňovanie cezhraničných bariér, vrátane jazykových, budovanie spoločnej cezhraničnej infraštruktúry, cezhraničných priechodov, cyklotrás a spoločná ochrana

životného prostredia, výmena skúseností, posilnenie spolupráce, budovanie infraštruktúry, cestovného ruchu, spolupráca vedeckých a vzdelávacích subjektov, podpora výrobných a obchodných subjektov, lepšia komunikácia s partnermi v zahraničí, spoločné riešenie podobných problémov.

Návrhy na zlepšenie:

- zosúladiť podmienok žiadostí a podmienok implementácie so susedným štátom v rámci cezhraničnej spolupráce
- potreba stabilizovať administratívne kapacity riadiacich orgánov pre programy európskej územnej spolupráce v SR
- včasná príprava programových dokumentov, zlepšenie ich publicity
- zvýšiť transparentnosť hodnotiacich procesov, zaviesť pilotné projekty v oblasti zdravotníctva, sociálnych vecí
- zameranie programov (a cieľa) európskej územnej spolupráce by bolo potrebné výrazne zúžiť, minimalizovať podporu tzv. soft opatrení, prinášajúcich iba "papierový" efekt alebo opatrení na tzv. výmenu skúseností (ktorých výsledok v praxi je málo viditeľný) a orientovať ich na podporu investícií do stavieb, infraštruktúry a rozvoja dotknutých regiónov
- umožniť nielen systém refundácie, ale aj predfinancovania a zálohových platieb pri samotnej realizácii projektov európskej územnej spolupráce
- viac využívať programy nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce
- väčšie využívanie finančných nástrojov pri implementácii programov európskej územnej spolupráce
- priestor na zlepšenie je v posilnení kompetencií prihraničných regiónov v procese riadenia a implementácie programov (napr. v cezhraničnej spolupráci nielen pri Fonde mikroprojektov, ale aj na úrovni celého OP)
- zjednodušiť systém riadenia a implementácie cezhraničnej spolupráce a programov nadnárodnej spolupráce
- výber členov hodnotiacich komisií a odborníkov je podceňovaný

15 respondentov zatiaľ nemá žiadne skúsenosti s cezhraničnými, resp. nadnárodnými projektmi. Ich prínos však chápu samotným charakterom územnej spolupráce, zdieľaním skúseností a výmenou poznatkov so zahraničnými partnermi.

3 respondenti uviedli iný názor.

Vybrané myšlienky:

- akákoľvek spolupráca viacerých aktérov prináša pridanú hodnotu, ktorá nevznikne pri individuálnej realizácii;
- príliš veľká časť prostriedkov v rámci programov EÚS je využívaná neefektívne;
- tak ako vo všetkých prípadoch projektov, podporených z fondov EÚ, sa o nich relatívne málo vie.

---

18. Politika súdržnosti EÚ sa tradične realizuje prostredníctvom finančných alokácií vopred stanovených pre každú členskú krajinu. Aký máte názor na posilnenie významu spoločných projektov dvoch a viacerých členských krajín EÚ, napr. formou cezhraničnej spolupráce, makro-regionálnej spolupráce, spoločných projektov krajín V4 atď.?

Počet odpovedí: 54

42 respondentov pozitívne hodnotí posilnenie významu spoločných projektov a pozitívne vníma prípadné posilnenie cezhraničnej spolupráce, resp. spolupráce v rámci V4.

Vybrané myšlienky:

- podpora v oblastiach rozvoja infraštruktúry, v kultúrno-spoločenských projektoch, podpore cestovného ruchu, environmentálnych projektoch a infraštruktúrnych projektoch, projektoch, ktoré podporujú vybavenosť základnou technickou a sociálnou infraštruktúrou
- zachovanie cezhraničnej spolupráce vo forme programov, ktoré dopĺňajú hlavné operačné programy, podpora za podmienok zjednodušenia administratívy, zavedenia komplexnej elektronizácie procesov, zosúladenia procesov predkladania projektov, resp. ich riadenia, lepšej koordinácie projektov pri ich implementácii, zjednotenia podmienok využívania zdrojov v rámci krajín EÚ.

Naopak **7** respondentov nevidí potrebu v posilnení významu spoločných projektov dvoch a viacerých členských krajín. Rozdelenie finančných alokácií vopred stanovených pre každú členskú krajinu má podľa nich väčší prínos, ako návrh spoločných projektov dvoch a viacerých členských krajín EÚ.

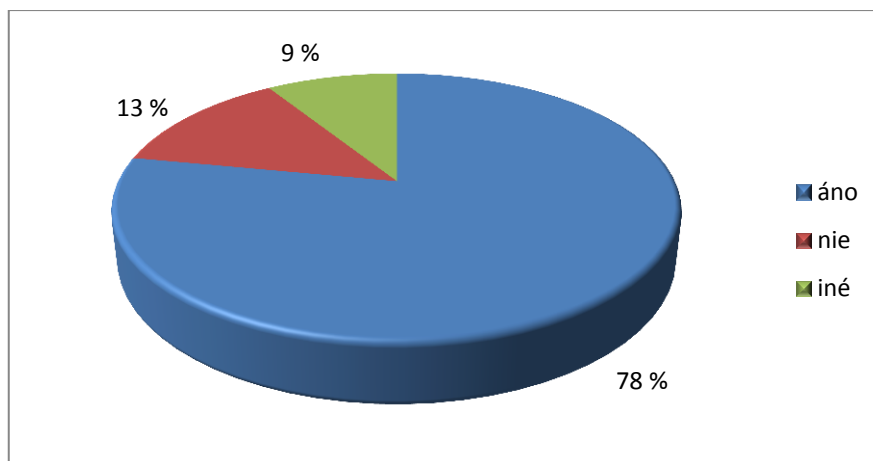
- územnú spoluprácu nechápu ako prioritu a ťažisko regionálnej politiky EÚ
- spoločné projekty sú v niektorých prípadoch užitočné, ich prínos však netreba preceňovať a v žiadnom prípade netreba umelo presviedčať subjekty z viacerých krajín do vytvárania spolupráce
- veľmi komplikovaný systém nastavenia kompetencií a zodpovednosti

5 respondentov poskytlo iný názor.

Vybrané myšlienky:

- Dunajská stratégia ukazuje, že prínos takýchto spoločných projektov by bol pri súčasnom chápaní a nastavení otázky, lebo stratégia ide nad rámec efektívnej definície spoločných problémov a riešení
- je potrebné rozvíjať makroregionálnu spoluprácu a prideliť jej osobitný rozpočet
- spoločné projekty prinášajú často komplikácie v rôznorodom prístupe partnerských krajín, hlavne pri investičných projektoch
- problematická je rôznosť legislatívy, meny a inštitucionálnej štruktúry

Posilnenie významu spoločných projektov

Ak si myslíte, že v rámci otázok tohto bloku nie je zachytený nejaký dôležitý aspekt danej témy, na ktorý je potrebné poukázať, prosíme, uveďte ho stručne sem:

- Respondenti poznamenali, že je potrebné decentralizovať procesy poskytovania pomoci a taktiež stojí za zváženie, zamyslieť sa nad celkovou stratégiou implementácie nástrojov priestorovej kohézie.

Závery k tematickému bloku B:

- reflektovať na špecifické potreby všetkých územných jednotiek v rámci SR
- pri integrovaných nástrojoch územného rozvoja efektívne využívať systém kombinácie zdrojov z niekoľkých prioritných osí alebo viacerých operačných programov
- posilniť využívanie integrovaných nástrojov územného rozvoja po roku 2020 za podmienok väčšej flexibility prostredníctvom zjednodušeného financovania
- v súčasnosti sa integrovaný prístup v SR uplatňuje minimálne
- integrované nástroje územného rozvoja majú veľký potenciál v dosahovaní cieľov politiky súdržnosti
- podpora využívania integrovaných nástrojov územného rozvoja pre všetky členské štáty EÚ/využitie na dobrovoľnej báze
- hľadať spoločný prienik medzi sektorovým a regionálnym prístupom
- rozvoj príslušných regiónov prostredníctvom rozvoja spádových obslužných oblastí väčších miest
- intenzívnejšie zapojenie jednotlivých regionálnych aktérov do riešenia problémov regiónov
- venovať osobitnú pozornosť oblastiam špecifickým pre mestá a mestské funkčné regióny
- podpora miest prostredníctvom iniciatívy „inteligentné mestá“
- podpora všetkých typov územia pri dodržiavaní zásady primeranosti, s osobitnými opatreniami pre konkrétne regióny, resp. osobitnými formami pomoci
- väčšia podpora projektov územnej spolupráce pri spoločnom riešení podobných problémov v prihraničnom území
- zjednodušenie administratívy
- prínos spoločných projektov dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ, špecificky v rámci krajín V4

C. Osobité špecifiká politiky súdržnosti

prepojenie s ekonomickým riadením, výsledková orientácia, flexibilita, synergické účinky

19. Do akej miery by mala realizácia programov financovaných z EŠIF prispievať k implementácii štrukturálnych reforiem v členských štátoch?

Počet odpovedí: 50

14 respondentov sa vyjadrilo, že realizácia programov financovaných z EŠIF by mala prispievať k implementácii štrukturálnych reforiem do veľkej miery; napr. pri prepojení na strategické priority EÚ, je potrebné nájsť rovnováhu medzi reformami realizovanými na národnej úrovni prostredníctvom sektorového prístupu a štrukturálnymi reformami v regiónoch, ktoré sa realizujú na základe územného prístupu

Väčšina (19) respondentov sa priklonila k názoru, aby táto realizácia prispievala k implementácii štrukturálnych reforiem len v menšej miere/ resp. doplnkovo:

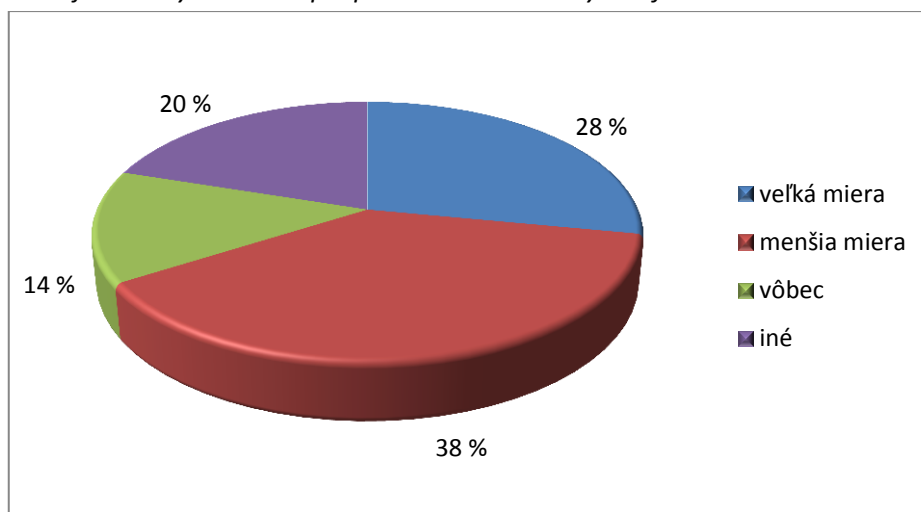
Hlavné argumenty:

- realizácia programov financovaných z EŠIF by mala prispievať k implementácii štrukturálnych reforiem len vo vybraných sektoroch a mala by sa dotýkať hlavných investičných priorít
- EŠIF by mali byť vnímané ako doplnkové zdroje alebo podpora na realizáciu pilotných projektov
- štrukturálne reformy je potrebné primárne zabezpečiť z národných zdrojov
- miera realizácie programov financovaných z EŠIF by mala byť identifikovaná na základe limitovaného množstva spoločných merateľných ukazovateľov

Vôbec/Minimálne: 7

Iné názory: 10 (napr. potreba vypracovania analýzy dopadu, posúdenie individuálnych potrieb jednotlivých členských štátov, vyvážená podpora vo vzťahu k národným zdrojom financovania)

V akej miere by mali EŠIF prispievať k štrukturálnym reformám

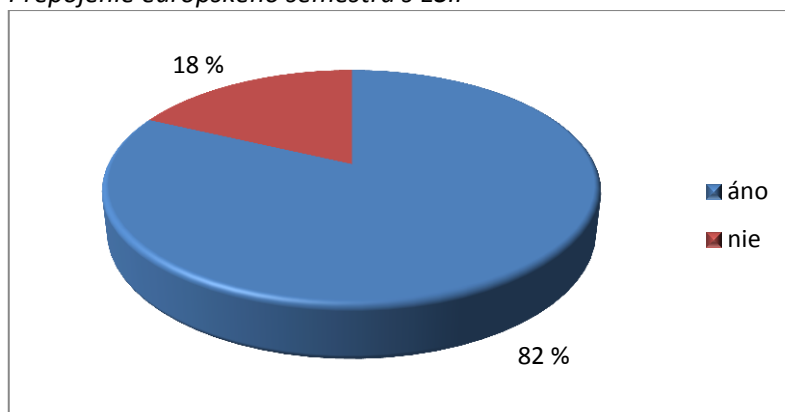
-
20. Je vhodné po roku 2020 užšie prepojiť proces európskeho semestra (prostredníctvom vykonávania Špecifických odporúčaní Rady pre SR (ŠOK)) s povinnosťou splniť predbežné podmienky pre úspešnú implementáciu EŠIF, tzv. ex ante kondicionality?

Počet odpovedí: 56

Väčšina respondentov (46) sa vyjadrila kladne za užšie prepojenie procesu európskeho semestra s povinnosťou splniť ex ante kondicionality pre úspešnú implementáciu EŠIF.

Naopak 10 respondentov sa vyjadrilo záporne.

Prepojenie európskeho semestra s EŠIF

-
21. Je v rámci Špecifických odporúčaní Rady potrebné vziať do úvahy aj územné aspekty? Mal by proces európskeho semestra zohľadňovať aj špecifiká a individuálne potreby jednotlivých regiónov EÚ?

Počet odpovedí: 54

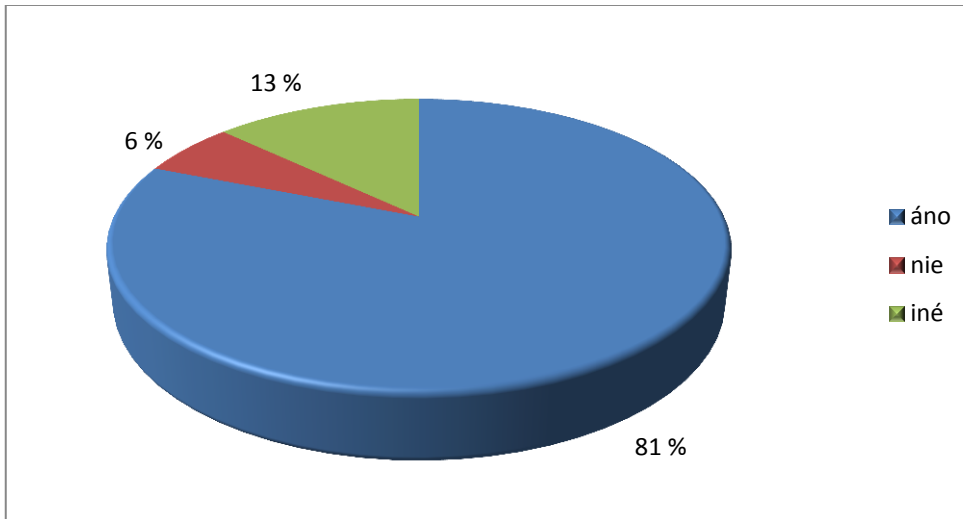
44 respondentov sa vyjadrilo kladne, aby proces európskeho semestra zohľadňoval špecifiká daného regiónu :

- zohľadnenie územných aspektov jednotlivých regiónov v ŠOK by prispelo k lepšiemu stanoveniu cieľov podpory EŠIF
- Národný rozvojový plán a ŠOK-y by mali byť doplnené o analýzy územných trendov a územného dosahu politik EÚ
- z úrovne jednotlivých regiónov, najmä vo vzťahu ku kompetenciám a zodpovednosti regiónov je nutné reagovať na ŠOK-y

Na druhej strane odzneli negatívne názory (3), kde s ohľadom na koncentráciu na limitovaný počet priorít by väčší dôraz procesu európskeho semestra na regionálne potreby nemusel byť osožný/realizovateľný.

Iné názory: 7 (napr. neutrálny postoj; v obmedzenej miere; financovanie z fondov EÚ nie je možné aplikovať na všetky ŠOK-y aj vzhľadom na stanovené tematické ciele)

Mali by špecifické odporúčania Rady zohľadňovať územné aspekty?

---

22. Je žiaduce zapojiť regionálnych a lokálnych aktérov do tvorby Národného programu reforiem (NPR) a Špecifických odporúčaní Rady pre krajiny (ŠOK) ?

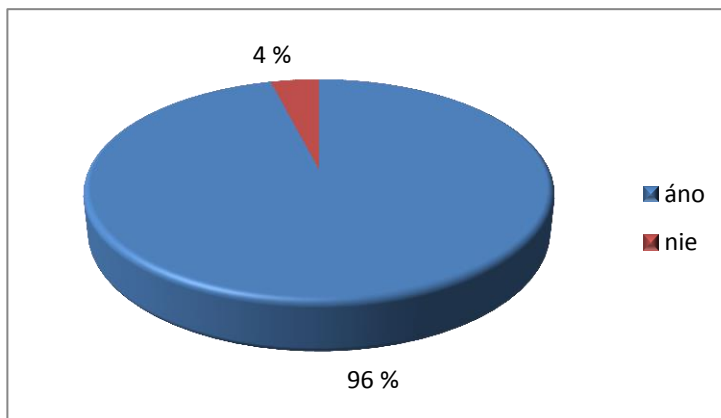
Počet odpovedí: 57

55 respondentov je za zapojenie regionálnych a lokálnych aktérov do tvorby NPR a ŠOK

- skúsenosti regionálnych a lokálnych aktérov sú nevyhnutné pre správne nastavenie reformných opatrení aj z pohľadu samotných národných autorít.

Nie: 2

Potreba zapojiť regionálnych a lokálnych aktérov do tvorby NPR a ŠOK

---

23. Podľa Vášho názoru, zlepšila výsledková orientácia kvalitu programovania a/alebo nastavenie a implementáciu projektov?

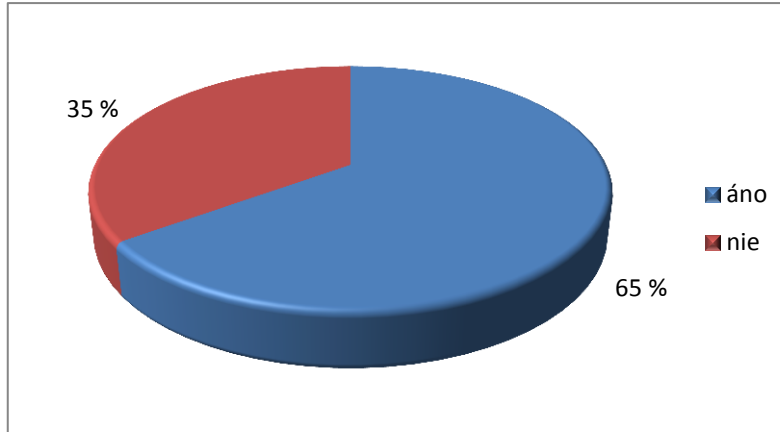
Počet odpovedí: 57

37 respondentov si myslí, že výsledková orientácia zlepšila kvalitu programovania a/alebo nastavenia implementácie projektov.

Nie: 20

Vplyv výsledkovej orientácie

---

24. Aké motivačné nástroje /mechanizmy (stimuly, sankcie, iné opatrenia) by mali byť uplatnené pre posilnenie výsledkovej orientácie politiky súdržnosti v budúcom programovom období?

Počet odpovedí: 48

Respondenti vyjadrili názor, že pre posilnenie výsledkovej orientácie je žiaduce sústrediť sa na využívanie motivačných nástrojov/mechanizmov :

- zjednodušenie procesu implementácie
- zníženie administratívnej záťaže, byrokracie
- potreba prepojenia výsledkovej orientácie na dopadové ukazovatele
- stimuly, paušálne finančné bonusy po splnení očakávaného výsledku
- nastavenie zamerania programov na dosahovanie výsledkov
- prepojenie výšky spolufinancovania projektu z fondov EÚ, s princípom "value for money"
- krátenie prostriedkov pre nasledujúce programové obdobie v prípade nedosiahnutia vopred stanovených cieľov
- priebežné nezávislé monitorovanie každej fázy procesu implementácie
- zvýšenie prevenčných kontrolných mechanizmov a hodnotiacich procesov

---

25. Mala by politika súdržnosti po roku 2020 posilniť svoje strategické zameranie na riešenie dlhodobých štrukturálnych reforiem alebo naopak posilniť flexibilitu umožňujúcu rýchlejšie reagovať na meniace sa potreby a aktuálne výzvy (ako napr. migrácia)?

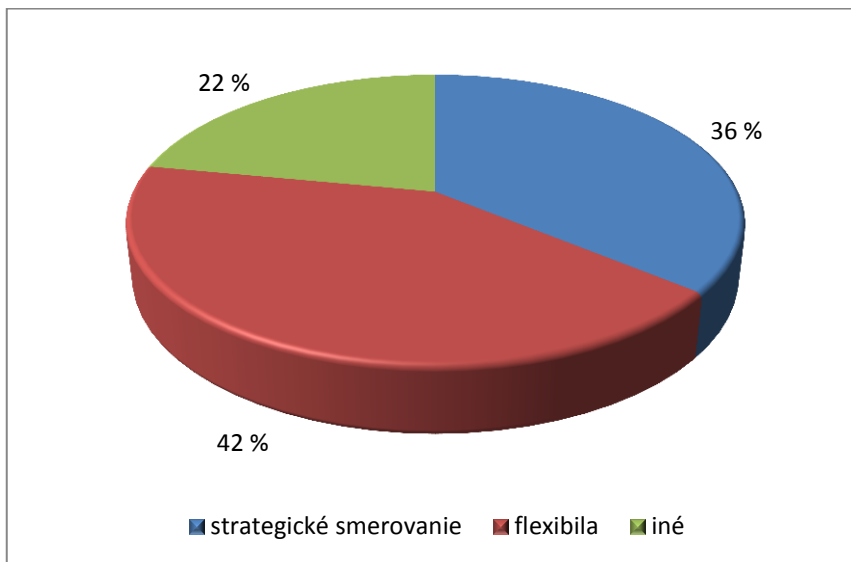
Počet odpovedí: 58

K posilneniu strategického zamerania politiky súdržnosti EÚ sa priklonilo 21 respondentov

24 respondentov je za posilnenie flexibility - prvky flexibility na riešenie akútnych nepredvídaných problémov/pružne reagovať na aktuálne potreby avšak primárne zachovať strategické zameranie politiky súdržnosti EÚ

Iné názory: 13 (napr. respondenti sa prikláňajú k mixu uvedených prístupov, napr. na úrovni ČŠ/regiónov – strategické smerovanie, na úrovni EÚ – flexibilita; podľa okruhu riešenej problematiky)

Čo je potrebné posilniť

26. Aké sú Vaše skúsenosti s modifikáciami (revíziami) operačných programov? Považujete ich za vhodný a efektívny nástroj na zohľadňovanie strategických zmien počas implementácie programov?

Počet odpovedí: 53

34 respondentov hodnotí pozitívne revíziu OP:

- sú nutnosťou, z dôvodu využitia alokovaných zdrojov
- umožňujú potrebné aktualizácie, keďže nie je možné predvídať všetky zmeny, ktoré nastávajú počas realizácie programu
- možnosť revidovania stratégie je dôležitým nástrojom na dosahovanie globálnych a strategických cieľov

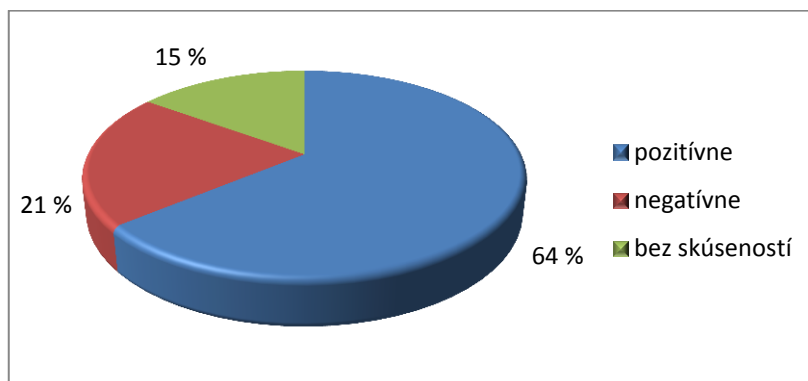
Naopak 11 respondentov sa vyjadrilo, že modifikáciu OP nepovažujú za vhodný a efektívny nástroj na zohľadňovanie strategických zmien počas implementácie programov:

- najčastejšia modifikácia je smerovaná na zmenu alebo sprísnenie podmienok pre prijímateľov, ktoré sa často uplatňujú aj retrospektívne
- príliš časté modifikácie viedli k odklonu od pôvodných cieľov a ukazovateľov
- potreba zjednodušenia a predovšetkým zrýchlenia procesu schvaľovania prípadných revízií operačných programov, a to tak na národnej úrovni ako aj na úrovni EK
- v revíziách nie je jednoznačne vidieť zohľadňovanie strategických zmien, ale skôr snahu o vyriešenie nedostatočného čerpania prostriedkov

- administratívne náročný proces, často nereflektuje na externé zmeny, ale iba zlyhanie orgánu zodpovedného za realizáciu dotknutých programov
- proces schvaľovania musí byť zrýchlený a zjednodušený

Zvyšní respondenti (8) nemajú s modifikáciou OP skúsenosti.

Skúsenosti s revíziami operačných programov

27. Na akej úrovni by bolo vhodné po roku 2020 vytvoriť rozpočtové rezervy na nepredvídateľné a potrebné opatrenia - úroveň programu, národnej finančnej obálky, kapitoly 1b rozpočtu EÚ (súdržnosť) alebo rozpočtu EÚ ako celku?

Počet odpovedí: 57

Úroveň programu: 18

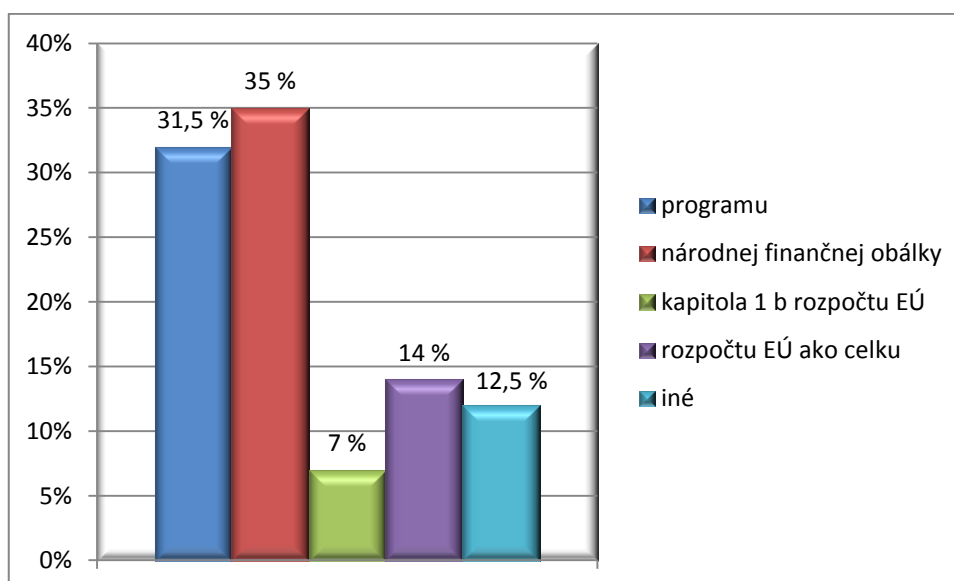
Úroveň národnej finančnej obálky: 20

Úroveň kapitola 1b rozpočtu EÚ (súdržnosť): 4

Úroveň rozpočtu EÚ ako celku: 8

Iné názory: 7 (kombinácia uvedených)

Úroveň vytvorenia rozpočtových rezerv

28. Aký máte názor/skúsenosti na prepájanie viacerých zdrojov financovania v rámci jedného projektu (tzv. blending), napr. medzi EŠIF, komunitárnymi programami, Európskym fondom pre strategické investície, inými produktmi EIB, PPP projekty atď.?

Počet odpovedí: 53

Väčšina respondentov (31) hodnotí prepájanie viacerých zdrojov financovania pozitívne

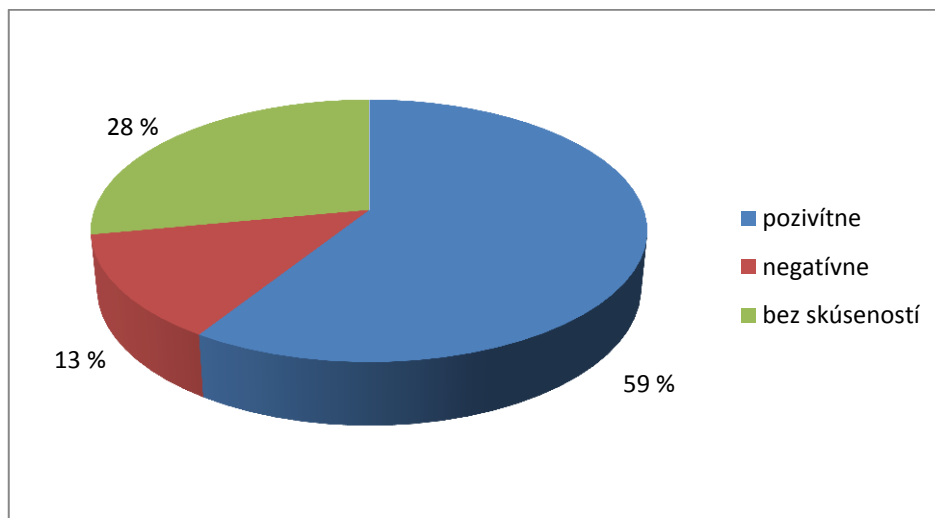
- výhodné pre obce a mestá, ktoré majú nedostatok vlastných disponibilných zdrojov
- vhodný nástroj pre veľké projekty
- pri stanovení jednoduchých a jasných pravidiel môžu byť nápomocné k zvýšeniu efektívnosti vynakladaných zdrojov
- prepájanie finančnej podpory je žiaduce, je možné dosiahnuť výrazný synergický efekt a zlepšiť účinnosť projektu
- financovanie projektov z viacerých zdrojov lepšie zabezpečí ich udržateľnosť
- dobrý nástroj kontroly nakladania finančných prostriedkov z EÚ

Naopak 7 respondentov vníma prepájanie viacerých zdrojov financovania v rámci jedného projektu negatívne:

- takýto prístup (čo najviac zdrojov) prináša zvýšenú mieru administrácie a celý proces implementácie politiky súdržnosti robí neprehľadným
- komplikovanosť
- takýto prístup by nemal viesť k postupnému nahrádzaniu grantov

Zvyšní respondenti (15) nemajú v tejto oblasti skúseností .

Skúsenosti s prepájaním viacerých zdrojov financovania

29. Zavedenie akých ďalších opatrení/prvkov by mohlo pri využívaní finančnej podpory z rôznych nástrojov podpory (EŠIF, centrálné riadené programy, finančné nástroje) spôsobiť dosahovanie väčších synergických účinkov? Akým spôsobom by sa dali lepšie prepojiť jednotlivé formy podpory?

Počet odpovedí: 46

Vybrané myšlienky

- prepojenie podpory na projekty investičného a neinvestičného charakteru

- pri plánovaní aktivít viazať zdroje na existujúce štruktúry a nie vytvárať nové a samostatné štruktúry
- synergia rôznych zdrojov financovania – dobré príklady z praxe
- integrované nástroje územného rozvoja
- partnerstvo a spolupráca viacerých aktérov v jednom projekte prináša veľa synergických efektov
- zvýšiť informovanosť a odbornú pripravenosť potenciálnych prijímateľov
- zaviesť menšiu administratívnu náročnosť a využívať existujúce nástroje, ich prepojenosť, kombinácie a cielenejšie sa zamerať na pomoc v danom regióne
- kvalitné naprogramovanie jednotlivých nástrojov pomoci
- zlepšenie koncepcnej a strategickej činnosti na národnej úrovni
- využitie globálnych grantov
- jeden centrálny nástroj/portál, ktorý by združoval všetky verejné zdroje, nielen EŠIF

Ak si myslíte, že v rámci otázok tohto bloku nie je zachytený nejaký dôležitý aspekt danej témy, na ktorý je potrebné poukázať, prosíme uveďte ho stručne sem:

Vybrané myšlienky:

- je žiaduce zapojenie regionálnych a lokálnych aktérov, ich skúsenosti z praxe (z vplyvu lokálneho a regionálneho kontextu na proces implementácie cieľov politiky súdržnosti) sú nevyhnutné pre správne nastavenie reformných opatrení z pohľadu samotných národných autorít
- v súvislosti s výsledkovou orientáciou a kvalitou programovania sa respondenti vyjadrili, že vzhľadom na široký rozsah ukazovateľov a nejasné pravidlá naplňania týchto ukazovateľov, môže byť naplnenie výsledkovej orientácie problémové
- výsledkovo orientovaný prístup umožňuje efektívnejšiu prípravu a implementáciu priorít a eliminuje atomizáciu alokovaných zdrojov

Závery k tematickému bloku C:

- politika súdržnosti by mala prispievať k implementácii štrukturálnych reforiem doplnkovo, vo vybraných sektoroch a na hlavné priority, so zapojením regionálnych a lokálnych aktérov
- je potrebné zohľadniť územné aspekty jednotlivých regiónov v Špecifických odporúčaniach Rady pri stanovovaní cieľov podporovaných z EŠIF
- zjednodušovanie procesu implementácie, znižovanie administratívnej záťaže, potreba prepojenia na dopadové ukazovatele a ich sledovanie môže viesť k posilneniu výsledkovej orientácie politiky súdržnosti
- je potrebné ponechať politike súdržnosti určitú flexibilitu po roku 2020 umožňujúcu pružne reagovať na nepredvídané výzvy a meniace sa potreby, avšak so zachovaním jej strategického zamerania
- prepájanie viacerých zdrojov financovania v rámci jedného projektu môže viesť k zvýšeniu efektívnosti vynakladaných zdrojov, k výraznému synergickému efektu, ako aj udržateľnosti zdrojov avšak nemalo by viesť k postupnému nahrádzaniu grantov

D. tematický blok: Riadenie politiky súdržnosti

30. Politika súdržnosti EÚ sa tradične realizuje formou tzv. zdieľaného riadenia fondov EÚ, v ktorom sú kompetencie legislatívne rozdelené medzi Európsku komisiu, členské štáty a iné subjekty. Považujete za potrebné po roku 2020 prehodnotiť rozdelenie právomocí medzi Európskou komisiou, členskými štátmi a regiónmi EÚ? Ak áno, aké zmeny by ste uvítali?"

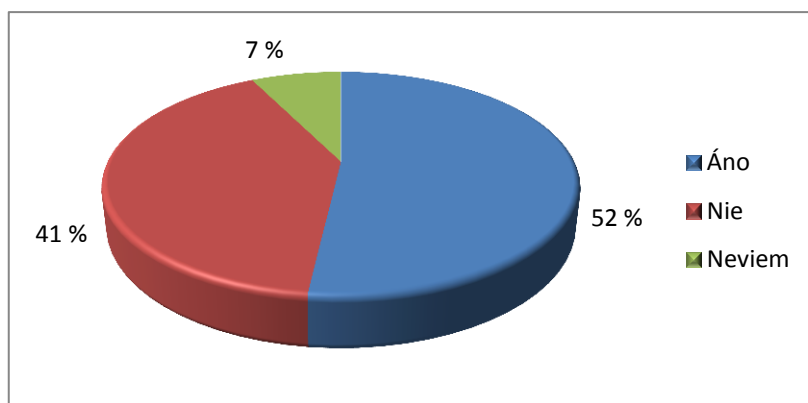
Počet odpovedí: 54

28 respondentov sa vyjadrilo kladne za prehodnotenie právomocí medzi Európskou komisiou, členskými štátmi a regiónmi EÚ.

Naopak 22 respondentov odpovedalo, že súčasný systém je postačujúci, dobre nastavený a nie je ho potrebné meniť, iba zjednodušiť, a tým zefektívniť.

4 respondenti sa nevedeli vyjadriť

Rozdelenie právomocí medzi EK, členskými štátmi a regiónmi EÚ

Návrhy na zmenu:

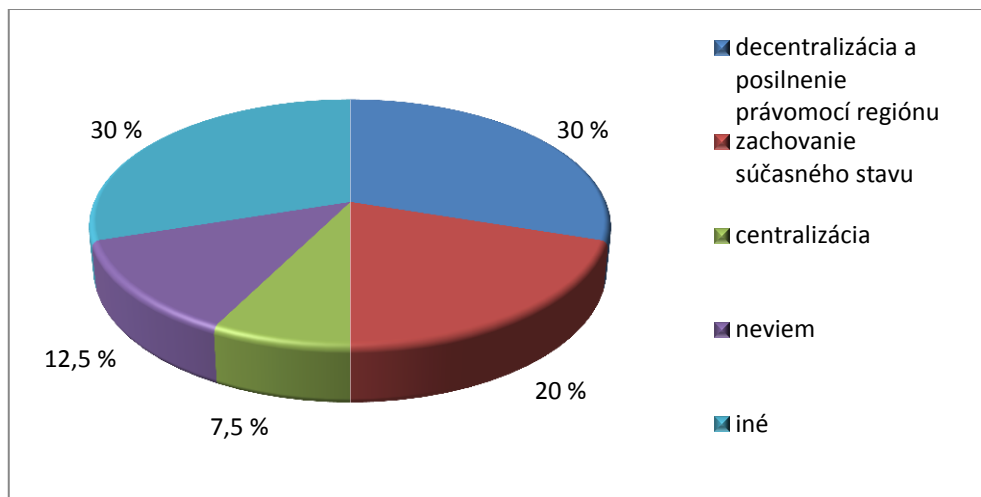
- posilnenie právomocí regiónov pri riadení fondov EÚ, napr. väčšia flexibilita pri rozhodovaní o prioritách financovania projektov vo svojej pôsobnosti
- posilnenie právomocí jednotlivých členských štátov
- posilnenie pozície EK, napr. vo vzťahu k výzvam, aplikovaniu horizontálnych princípov, monitorovaniu a kontrole obsahu a výsledkov EŠIF – technické nastavenia a formu implementácie viac ponechať na členských štátoch aj pri posudzovaní súladu projektov s cieľmi EÚ ako celku
- rozdelenie kompetencií len medzi EÚ a členské štáty, kde otázka zapojenia regiónov a miery tohto zapojenia by bola v pôsobnosti členského štátu
- väčšie zapojenie podnikateľských subjektov, najmä MSP, do procesu prípravy a realizácie v regióne a väčší rešpekt národnej úrovne pred partnermi s kompetentnými návrhmi

---

31. Ako by malo byť uplatňované viacúrovňové riadenie politiky súdržnosti v podmienkach SR po roku 2020?"

Počet odpovedí: 40

Viacúrovňové riadenie politiky súdržnosti v podmienkach SR

Najviac respondentov (**12**) sa vyjadrilo za decentralizáciu a posilnenie právomocí regiónu (VÚC). To si však vyžaduje posilnenie odborne zdatných, skúsených riadiacich a administratívnych kapacít priamo na úradoch VÚC a jasné stanovenie pravidiel z centra, spolu s jeho kontrolnou činnosťou. O posilnení kompetencie VÚC a samospráv, prípadne mimo vládnej sféry, by sa dalo tiež uvažovať za predpokladu, že spolufinancovanie budú hradiť v plnom rozsahu z vlastných prostriedkov. Viac zapojiť aktérov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Odzneli aj názory (**8**), že súčasný systém viacúrovňového riadenia politiky súdržnostiach nie je potrebný meniť, iba zjednodušiť a zefektívniť komunikáciu medzi jednotlivými úrovňami.

Menšia skupina respondentov (**3**) je za centralizáciu riadenia na národnej úrovni.

5 respondentov sa nevedelo vyjadriť

Ďalšie návrhy (12):

- jeden silný RO za SR, ostatné rezorty v pozícii SORO
- zjednotiť riadenie OP (EÚS) pod jeden subjekt
- 1. CKO - 2. RO - 3. SO - integrované nástroje
- Jeden veľký program zameraný na EFRR a jeden veľký program zameraný na ESF, koordinovaný z národnej úrovne, jedného centra. K tomu by boli komplementárnym spôsobom uplatňované programy z EPFRV a ENRF.

---

32. Ako možno dosiahnuť lepšie zviditeľňovanie výsledkov politiky súdržnosti? Bolo by prínosné napr. klásť väčší dôraz na jednotnú komunikačnú stratégiu?"

Počet odpovedí: 55

Väčšina respondentov (**29**) pozitívne hodnotí prínos jednotnej komunikačnej stratégie EÚ, vníma ju ako pozitívny prvok a krok vpred. Dôležité je v tomto smere zamerať sa na jej obsah, formu prezentovania jej výstupov, či ich načasovanie.

Na druhej strane odzneli názory (**7**), že jednotná komunikačná stratégia nie je dôležitá a potrebná, ak nemá čo zviditeľňovať. Treba sa zamerať na zlepšenie implementácie projektov,

dosahovať viditeľné, hmatateľné a dlhodobu udržateľné výsledky projektov financované z EŠIF, identifikovateľné na území štátu, a teda aj regiónov.

1 respondent sa nevedel vyjadriť

Ďalšie návrhy (18)

Formy zviditeľňovania výsledkov politiky súdržnosti:

- referencia, kladná success story, znižovanie regionálnych rozdielov
- väčšia vzájomná informovanosť, jednotný portál alebo online platforma, ktorá by sumarizovala výsledky jednotlivých projektov
- riadená komunikácia vo forme osvetvy a vzdelávania ohľadom cieľov, výziev a projektov politiky súdržnosti EÚ pred začatím programového obdobia a v jeho priebehu
- komunikovať výsledky menej formálnym a prístupnejším spôsobom
- médiá – využívať nie na masívnu reklamu realizovaných projektov z fondov EÚ, čo pôsobí kontraproduktívne, ale zamerať sa na prezentáciu pozitívnych aj negatívnych príkladov z praxe, priblížiť reálne výsledky politiky súdržnosti, napr. formou periodických relácií
- posilniť dôveru k riadiacim orgánom a ich transparentnosti
- budovanie kapacít pre informovanie a publicitu na strane CKO, RO/SO, väčšie zapájanie realizátorov úspešných projektov do komunikácie

---

33. Viete uviesť niektoré pozitívne prvky z implementácie programov, ktoré sú centrálné riadené na úrovni EÚ (ako napr. Horizont 2020, LIFE+, Erasmus+, COSME), ktoré by mohli napomôcť k efektívnejšej implementácii EŠIF?"

Počet odpovedí: 47

36 respondentov hodnotí pozitívne centrálné riadené programy na úrovni EÚ. Respondenti uviedli nasledovné programy, s ktorými majú najväčšiu skúsenosť: Erasmus+, Horizont 2020, CEF-Transport, Health Programme, COSME, EEN – sieť európskych podnikateľov.

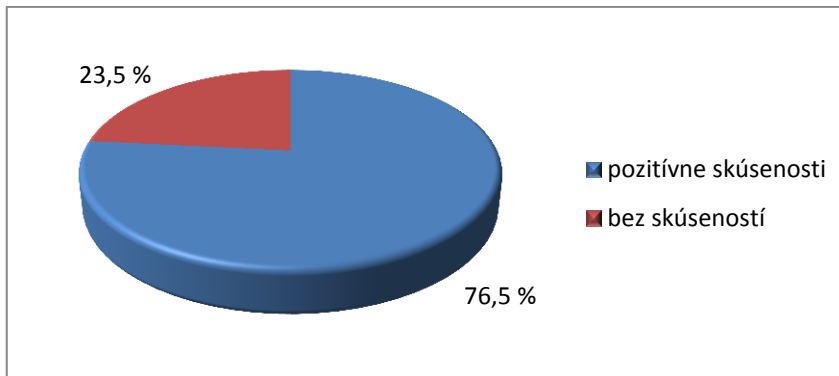
Pozitívne prvky:

- finančný mechanizmus, finančná flexibilita, zjednodušené vykazovanie výdavkov, paušálne výdavky, preddavkové platby v tranžich, minimálne nároky na finančné vykazovanie
- jednoduchšie riadenie a jasnejšie pravidlá
- menšia administratívna náročnosť a byrokracia
- omnoho menej kontrolované zo strany EÚ z hľadiska dodržiavania legislatívy EÚ, vzorková kontrola na mieste, reporting viac zameraný na výsledky a menej na formálnu a administratívnu kontrolu; naratívne reportovanie
- spätná väzba (podrobné posudky)
- skutočne nezávislý panel expertov v hodnotiacich komisiách EÚ
- používanie elektronických systémov pri podávaní žiadosti, vo väčšine jasné formuláre žiadostí, komplexnosť informácií
- hodnotenie a výber projektov (dvojkolový výber projektov, nie však v ponímaní výberu týchto projektov v zmysle Systému riadenia EŠIF)
- komunikácia medzi zainteresovanými stranami, nekomerčný prenos skúseností a vedomostí
- neexistencia problematiky štátnej pomoci

Zvyšní respondenti (11) s komunitárnymi programami nemajú skúsenosť.

Programy centrálnne riadené na úrovni EÚ

Ak si myslíte, že v rámci otázok tohto bloku nie je zachytený nejaký dôležitý aspekt danej témy, na ktorý je potrebné poukázať, prosíme, uveďte ho stručne sem:

Vybrané myšlienky

- posilnenie regionálnych kompetencií
- princíp partnerstva - vyššie zapojenie občianskej spoločnosti do všetkých úrovní a fáz prípravy, implementácie a kontroly EŠIF - malo by to patriť medzi základné princípy riadenia EŠIF
- potreby žiadateľov nie sú dostatočne reflektované, napr.: nedostatočné školenia pre žiadateľov, neúmerný nárast a skomplikovanie procesov verejného obstarávania a riadiacej dokumentácie, vrátane monitorovania, vytvorenia systému dokladov, termínov a požiadaviek, atď.
- štát by nemal presúvať svoju zodpovednosť na žiadateľa (napr. žiadateľ je zodpovedný za chyby v projekte - ešte aj v prípade vykonania kontroly po niekoľkých rokoch je zodpovednosť za chyby projektu na žiadateľovi)
- platnosť dokumentov zverejnených na webovom sídle orgánu (RO by mal pre žiadateľov poskytovať aspoň základnú službu v tom, že všetky dokumenty, týkajúce sa daného programu budú zverejnené na jeho webovom úložisku).

Závery k tematickému bloku D:

- v programovom období po roku 2020 je pozitívne vnímaná možnosť prehodnotenia súčasného rozdelenia právomocí medzi Európskou komisiou, členskými štátmi a regiónmi EÚ
- v procese riadenia fondov EÚ by mali byť vo väčšej miere posilnené kompetencie regiónov
- jednotná komunikačná stratégia na úrovni EÚ je nástrojom, ktorý má potenciál zviditeľniť výsledky politiky súdržnosti
- najprv zlepšiť implementáciu projektov a následne využiť vhodné komunikačné nástroje na ich propagáciu a zviditeľnenie verejnosti
- pri tvorbe pravidiel pre nové programy EŠIF je pozitívom inšpirovať sa centrálnne riadenými programami na úrovni EÚ, ktoré sú prístupnejšie a menej administratívne náročné pre žiadateľov

E. tematický blok: Zjednodušenie politiky súdržnosti

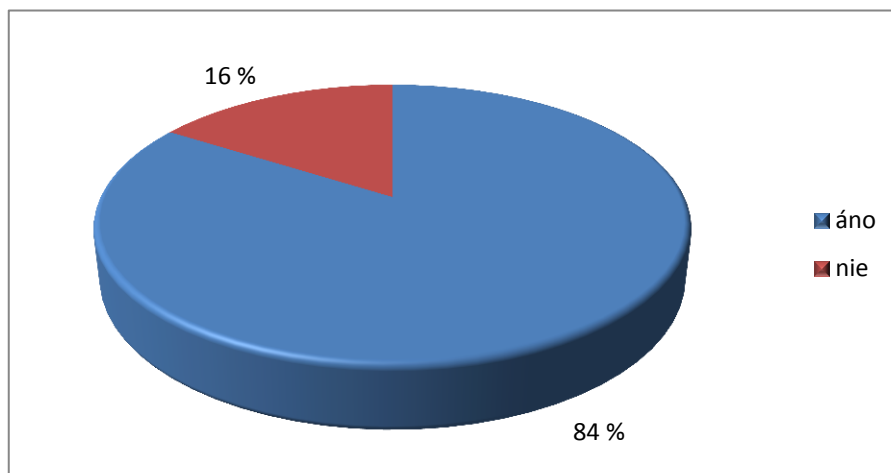
34. Vnímate veľký rozsah legislatívnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti ako záťaž?

Počet odpovedí: 57

Až **48** respondentov vníma veľký rozsah legislatívnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti ako záťaž

9 respondentov nevníma veľký rozsah legislatívnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti ako záťaž

Rozsah legislatívnych pravidiel EÚ ako záťaž?

35. Uprednostňujete detailné jednotné pravidlá na úrovni EÚ alebo rámcové pravidlá na úrovni EÚ a ich špecifikáciu na národnej úrovni?

Počet odpovedí: 58

12 respondentov uprednostňuje detailné jednotné pravidlá na úrovni EÚ

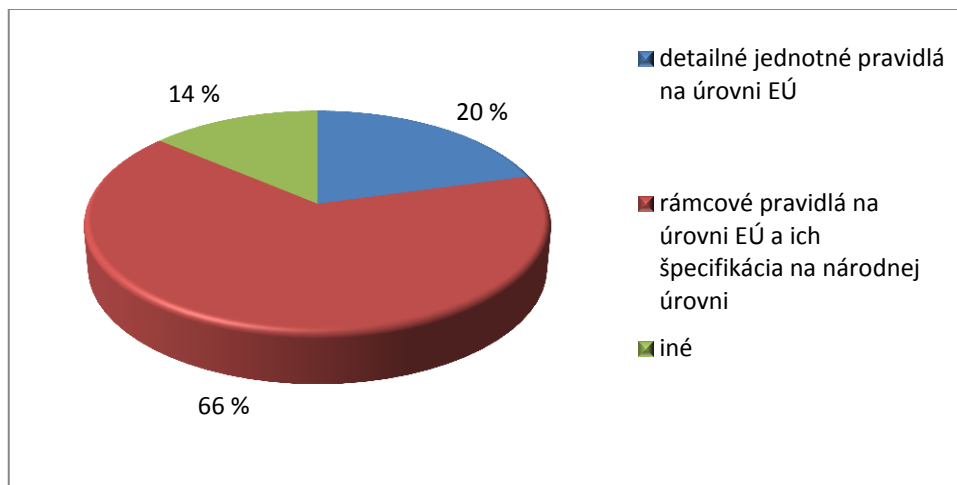
38 respondentov uprednostňuje rámcové pravidlá na úrovni EÚ a ich špecifikáciu na národnej úrovni (pravidlá na národnej úrovni jednoduchšie ako na úrovni EÚ)

8 respondentov má iný názor (napr.: rámcové pravidlá na národnej úrovni, zníženie rozsahu legislatívy EÚ)

Vybrané myšlienky:

- jednotné pravidlá (vychádzajúce z rámcových pravidiel EÚ) platné nielen pre EŠIF, ale aj pre všetky verejné zdroje
- zníženie nadmernej regulácie zo strany RO
- rešpektovanie pravidla „bez zodpovednosti niet kompetencií“

Pravidlá na úrovni EÚ

36. Do akej miery by mali byť legislatívne špecifikované jednotlivé pravidlá pre proces implementácie na úrovni legislatívy EÚ? Uvedte príklady legislatívnych požiadaviek, ktoré považujete za príliš detailné, prípadne nepotrebné. Uvedte špecifické oblasti, ktoré by mali byť prioritou pre zjednodušenie."

Počet odpovedí: 43

36 respondentov uviedlo príklady zjednodušovania, nevedelo sa vyjadriť 7 respondentov.

Príklady:

- zjednodušenie legislatívnych pravidiel a pravidiel pre proces implementácie (5)
- zjednodušenie systému verejného obstarávania, finančného riadenia, pravidiel štátnej pomoci (12)
- zjednodušené vykazovanie výdavkov, princíp jedného auditu (5)
- zníženie administratívnej záťaže (3)
- zníženie rozsahu legislatívy EÚ a radiacej dokumentácie, potreba zrozumiteľnosti (3)

Vybrané myšlienky:

- gold-plating – nastavenie nie len minimálnych, ale aj maximálnych požiadaviek

37. Považujete za nevyhnutné, aby sa legislatívne pravidlá stanovené pre politiku súdržnosti na úrovni EÚ uplatňovali v rovnakej miere pre všetky operačné programy, alebo je vhodné zaviesť diferencovaný prístup k programom, ktoré objektívne vykazujú nižšiu mieru rizika (napr. z dôvodu nízkej alokácie, nízkej miery spolufinancovania EÚ, vysokej kvality implementačného systému, nízkej chybovosti atď.)?

Počet odpovedí: 57

23 respondentov považuje za nevyhnutné, aby sa legislatívne pravidlá stanovené pre politiku súdržnosti na úrovni EÚ uplatňovali v rovnakej miere pre všetky operačné programy

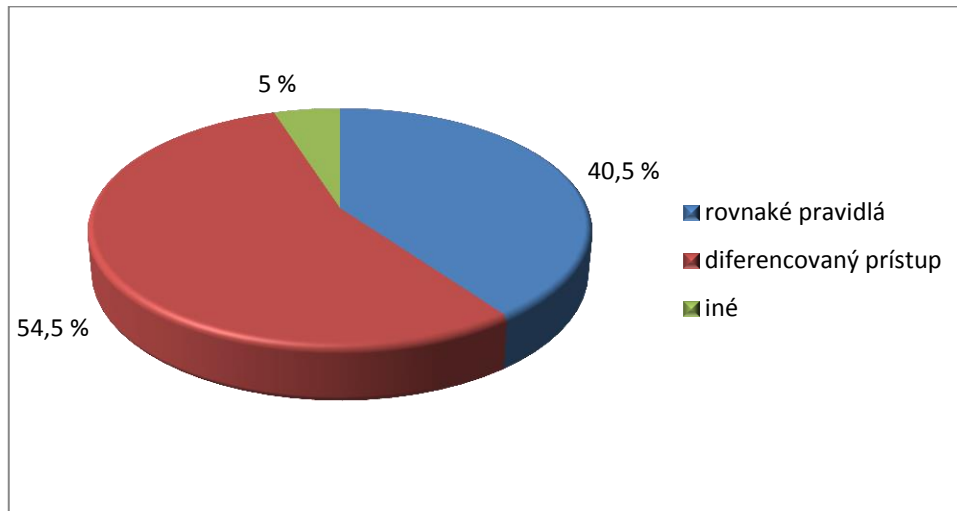
- zjednodušovanie pravidiel a nie vytváranie nových pravidiel a výnimiek

31 respondentov považuje za vhodné zaviesť diferencovaný prístup k programom

- diferencovaný prístup ako rýchlejší, jednoduchší a efektívnejší spôsob čerpania finančných prostriedkov so zameraním sa na výsledok

Iné názory: **3**

Uplatňovanie legislatívnych pravidiel

38. Ktoré aspekty slovenského systému implementácie a kontroly by mali byť „zjednodušené“? V akej forme? "

Počet odpovedí: 49

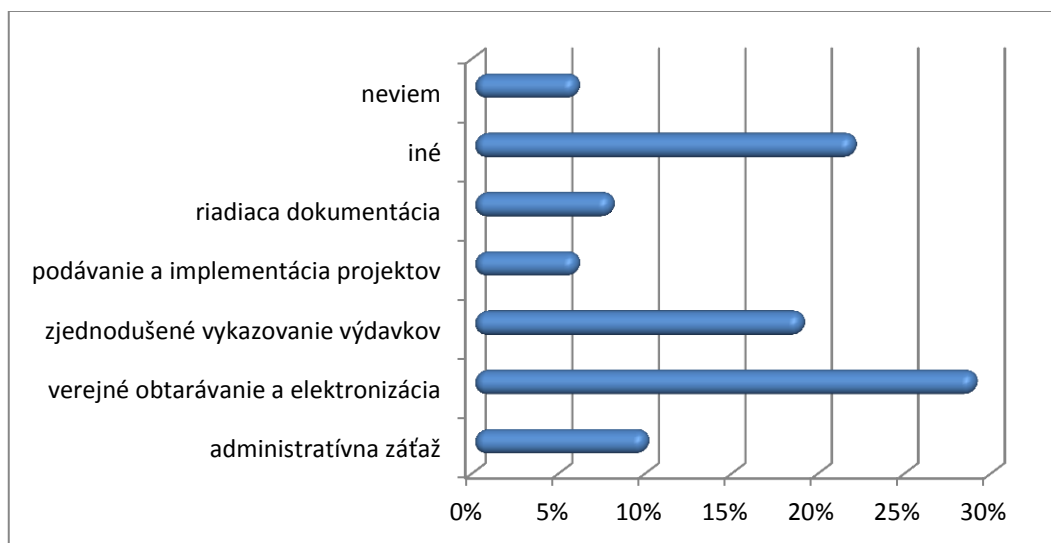
Z celkového počtu vyjadrených respondentov až **14** považuje zjednodušenie procesu verejného obstarávania a elektronizáciu za oblasť, v ktorej je potrebné zjednodušenie. **9** respondentov je za zjednodušené vykazovanie výdavkov, **5** respondentov za zníženie administratívnej záťaže prijímateľov pri podávaní a implementácii projektov, **4** respondenti sú za zníženie rozsahu riadiacej dokumentácie a väčšiu zrozumiteľnosť pre prijímateľa a **3** respondenti za zjednodušenie podávania a implementácie projektov.

11 respondentov vyjadrilo iný názor, ako napr.:

- zníženie počtu OP, jeden silný RO za SR a ostatné rezorty v pozícii SORO
- zavedenie a využívanie jednotného IT systému v rámci všetkých inštitúcií
- zníženie fluktuácie štátnych zamestnancov

3 respondenti sa nevedeli vyjadriť

Čo je potrebné zjednodušiť?

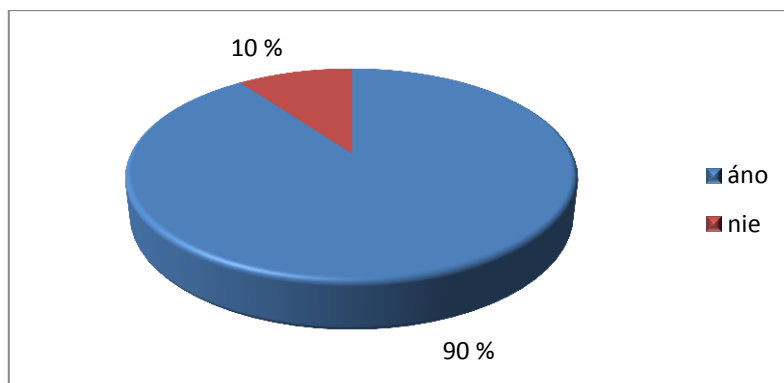
39. Malo by byť využívanie zjednodušeného vykazovania výdavkov povinné pre určité typy projektov (napr. malé projekty)?

Počet odpovedí: 58

52 respondentov podporuje povinnosť zjednodušeného vykazovania výdavkov pre niektoré typy projektov

6 respondentov sa vyjadrilo záporne

Povinné využívanie zjednodušeného vykazovania výdavkov?

40. Považujete za prínosnú väčšiu harmonizáciu pravidiel politiky súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (2. pilier – Rozvoj vidieka)? Ak áno, ktoré oblasti týchto politík by mali byť zosúladené (napr. pravidlá programovania, možnosť spájania fondov týchto politík EÚ do multifondových programov, spojenie v rámci integrovaného plánovania, atď..)?

Počet odpovedí: 44

27 respondentov je jednoznačne za väčšiu harmonizáciu politiky súdržnosti a rozvoja vidieka

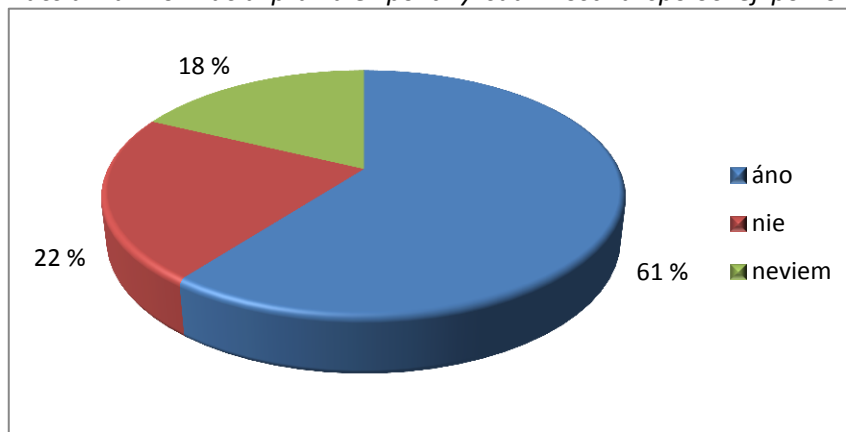
- harmonizácia prostredníctvom spoločného integrovaného plánovania (integrované plány/ spoločné integrované územné rozvojové stratégie) a vytvorenia multifondových programov
- väčšia harmonizácia na úrovni pravidiel EÚ (tematické ciele vs. priority, spoločné ukazovatele, väčšia flexibilita v rámci integrovaných projektov)
- harmonizácia pravidiel potrebná z dôvodu vzájomne súvisiacich problémov v rámci regiónu, rozvoj vidieka nedostatočne prispieva k rozvoju zamestnanosti a turizmu, nedostatočné prepojenie na priority iných programov
- vyskytol sa i názor odčleniť rozvoj vidieka zo SPP a zaradenie pod politiku súdržnosti

Len **9** respondentov odpovedalo, že nevidia prínos v harmonizácii

- nevhodné zahrnutie EPFRV do Partnerskej dohody
- „špecifickosť“ odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, ide o odvetvia, na ktorých je obyvateľstvo závislé v rozhodujúcej miere; poľnohospodárstvo má špecifické problémy, na ktoré sa treba sústrediť
- hrozba ďalšieho oslabenia 2. piliera
- rozvoj vidieka je špecifickou oblasťou najmä vzhľadom na jeho synergiu s 1. pilierom

Zvyšní respondenti (**8**) sa nevedeli kvalifikovane vyjadriť

Väčšia harmonizácia pravidiel politiky súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ

41. Považujete za potrebné zosúladiť pravidlá rôznych nástrojov podpory EÚ akými sú EŠIF, finančné nástroje implementované EIB, centrálné riadené nástroje Európskej komisie? Ak áno, uveďte oblasti, v ktorých bude podľa Vášho názoru zosúladenie pravidiel najviac prínosné."

Počet odpovedí: 41

Za zosúladenie pravidiel rôznych nástrojov sa vyjadrilo **25** respondentov.

Vybrané myšlienky:

Dôvody pre zosúladovanie:

- efektívnejšia implementácia všetkých nástrojov
- lepšia orientácia žiadateľov
- spoločné posudzovanie projektov

Oblasti, kde zosúladienie má najväčší prínos:

- výskum, vývoj, inovácie
- podpora podnikateľského sektora, malé a stredné podnikanie
- priemyselné hospodárske aktivity, energetika
- vzdelávanie
- ochrana životného prostredia

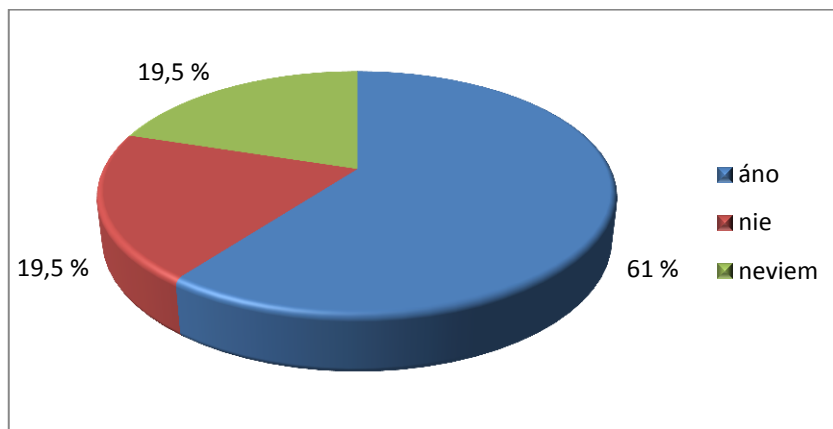
Návrhy:

- vyhodnotiť prvky, ktoré dobre fungujú v rámci centrálne riadených nástrojov a implementovať ich v rámci zdieľaného riadenia (ak je možné)
- zredukovať počet rôznych nástrojov s rovnakým rozsahom podpory
- zosúladienie schvaľovacích a finančných pravidiel
- finančné nástroje by mali byť významnou súčasťou EŠIF, potrebné je na ne klásť väčší dôraz

Naopak **8** respondentov považuje zosúladienie pravidiel rôznych nástrojov podpory EÚ za nepotrebné.

8 respondentov sa nevedelo vyjadriť

Zosúladiť pravidlá rôznych nástrojov podpory EÚ?

Ak si myslíte, že v rámci otázok tohto bloku nie je zachytený nejaký dôležitý aspekt danej témy, na ktorý je potrebné poukázať, prosíme, uveďte ho stručne sem:

- národnou úrovňou nekomplikovať a nesprísňovať podmienky, ktoré sú na EÚ úrovni
- problém národných projektov, ktoré nahrádzajú štátne výdavky
- uľahčenie prístupu k podpore mikro, malým a stredným podnikom prostredníctvom zjednodušenej riadiacej dokumentácie – je potrebné čo najviac uľahčiť implementáciu malých projektov
- sústredenie riadiacej dokumentácie na jednom webovom sídle

Záver k tematickému bloku E:

- potrebné zjednodušenie legislatívnych pravidiel, zníženie rozsahu legislatívy EÚ, zníženie administratívnej záťaže prijímateľov

- zjednodušenie potrebné najmä v oblasti verejného obstarávania, štátnej pomoci a vykazovania výdavkov
- podpora využívania zjednodušeného vykazovania výdavkov (najmä paušálnych sadzieb) v oveľa väčšej miere
- podpora harmonizácie pravidiel politiky súdržnosti s politikou rozvoja vidieka, a to prostredníctvom spoločného integrovaného prístupu v procese plánovania a implementácie (integrované plány/ spoločné integrované územné rozvojové stratégie) a podpora vytvárania multifondových programov
- podpora zosúladovania pravidiel medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ napr. využitím dobre fungujúcich prvkov z centrálne riadených programov a zredukovanie počtu rôznych nástrojov s rovnakým rozsahom podpory
- zabránenie sprísňovania legislatívnych a implementačných pravidiel EÚ na národnej úrovni, zjednodušovanie riadiacich dokumentácií najmä pre malé projekty